

Republica Moldova

PARLAMENTUL

COD Nr. CP985/2002
din 18.04.2002

CODUL PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA

Publicat : 13.09.2002 în MONITORUL OFICIAL Nr. 128-129 art. 1012 Data intrării în vigoare

Versiune în vigoare din 11.06.2004 în baza modificărilor prin

[LP136-XV din 06.05.04, MO91-95/11.06.04 art.482](#)

Parlamentul adoptă prezentul cod.

PARTEA GENERALĂ

Capitolul I

CODUL PENAL ȘI PRINCIPIILE APLICĂRII LUI

Articolul 1. Legea penală a Republicii Moldova

- (1) Prezentul cod este unica lege penală a Republicii Moldova.
- (2) Codul penal este actul legislativ care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor.
- (3) Prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.

Articolul 2. Scopul legii penale

- (1) Legea penală apără, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orînduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, pacea și securitatea omenirii, precum și întreaga ordine de drept.
- (2) Legea penală are, de asemenea, drept scop prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni.

Articolul 3. Principiul legalității

- (1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decît în baza unei hotărîri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.
- (2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sînt interzise.

Articolul 4. Principiul umanismului

(1) Întreaga reglementare juridică are menirea să apere, în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății, drepturile și libertățile acesteia.

(2) Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

Articolul 5. Principiul democratismului

(1) Persoanele care au săvârșit infracțiuni sînt egale în fața legii și sînt supuse răspunderii penale fără deosebire de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

(2) Apărarea drepturilor și intereselor unei persoane nu poate fi realizată prin încălcarea drepturilor și intereselor altei persoane sau a unei colectivități.

Articolul 6. Principiul caracterului personal al răspunderii penale

(1) Persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție.

(2) Răspunderii penale și pedepsei penale este supusă numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea penală.

Articolul 7. Principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale

(1) La aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

(2) Nimeni nu poate fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă.

Articolul 8. Acțiunea legii penale în timp

Caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Articolul 9. Timpul săvârșirii faptei

Timpul săvârșirii faptei se consideră timpul cînd a fost săvârșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

Articolul 10. Efectul retroactiv al legii penale

(1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

(2) Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Articolul 11. Aplicarea legii penale în spațiu

(1) Toate persoanele care au săvârșit infracțiuni pe teritoriul Republicii Moldova urmează a fi trase la răspundere penală în conformitate cu prezentul cod

(2) Cetățenii Republicii Moldova și apatrizii cu domiciliu permanent pe teritoriul Republicii Moldova care au săvârșit infracțiuni în afara teritoriului țării sînt pasibili de răspundere penală în conformitate cu prezentul cod.

(3) Cetățenii străini și apatrizii care nu domiciliază permanent pe teritoriul Republicii Moldova și au săvârșit infracțiuni în afara teritoriului țării poartă răspundere penală în conformitate cu prezentul cod și sînt trași la răspundere penală pe teritoriul Republicii Moldova dacă infracțiunile săvârșite sînt îndreptate împotriva intereselor Republicii Moldova, împotriva păcii și securității omenirii sau constituie infracțiuni de război, precum și pentru infracțiunile prevăzute de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, dacă aceștia nu au fost condamnați în statul străin.

(4) Sub incidența legii penale nu cad infracțiunile săvârșite de reprezentanții diplomatici ai statelor străine sau de alte persoane care, în conformitate cu tratatele internaționale, nu sînt supuse jurisdicției penale a Republicii Moldova.

(5) Infracțiunile comise în apele teritoriale și în spațiul aerian al Republicii Moldova se consideră săvârșite pe teritoriul Republicii Moldova. Persoana care a săvârșit o infracțiune pe o navă maritimă sau aeriană, înregistrată într-un port sau aeroport al Republicii Moldova și aflată în afara spațiului acvatic sau aerian al Republicii Moldova, poate fi supusă răspunderii penale în conformitate cu prezentul cod dacă în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu se dispune altfel.

(6) În baza prezentului cod sînt supuse răspunderii penale și persoanele care au săvârșit infracțiuni la bordul unei nave militare maritime sau aeriene aparținînd Republicii Moldova, indiferent de locul ei de aflare.

(7) Pedepsele și antecedentele penale pentru infracțiunile comise în afara teritoriului Republicii Moldova sînt luate în considerare, conform prezentului cod, la individualizarea pedepsei pentru o nouă infracțiune săvârșită de aceeași persoană pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la soluționarea chestiunilor privind amnistia în condiții de reciprocitate în temeiul hotărîrii instanței de judecată.

Articolul 12. Locul săvîrșirii faptei

Locul săvîrșirii faptei se consideră locul unde a fost săvîrșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

Articolul 13. Extrădarea

(1) Cetățenii Republicii Moldova și persoanele cărora li s-a acordat azil politic în Republica Moldova, în caz de săvîrșire a unei infracțiuni în străinătate, nu pot fi extrădați și sînt supuși răspunderii penale conform prezentului cod.

(2) Cetățenii străini și apatrizii care au săvîrșit infracțiuni în afara teritoriului Republicii Moldova, dar se află pe teritoriul țării pot fi extrădați numai în baza unui tratat internațional la care Republica Moldova este parte sau în condiții de reciprocitate în temeiul hotărîrii instanței de judecată.

Capitolul II

INFRAȚIUNEA

Articolul 14. Noțiunea de infracțiune

(1) Infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

(2) Nu constituie infracțiune acțiunea sau inacțiunea care, deși, formal, conține semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar, fiind lipsită de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni.

Articolul 15. Gradul prejudiciabil al infracțiunii

Gradul prejudiciabil al infracțiunii se determină conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunii: obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

Articolul 16. Clasificarea infracțiunilor

(1) În funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, infracțiunile prevăzute de prezentul cod sînt clasificate în următoarele categorii: ușoare, mai puțin grave, grave, deosebit de grave și excepțional de grave.

(2) Infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 2 ani inclusiv. (3) Infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv.

(4) Infracțiuni grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 15 ani inclusiv.

(5) Infracțiuni deosebit de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen ce depășește 15 ani.

(6) Infracțiuni excepțional de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede detențiune pe viață.

Articolul 17. Infracțiunea săvârșită cu intenție

Se consideră că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau admitea, în mod conștient, survenirea acestor urmări.

Articolul 18. Infracțiunea săvârșită din imprudență

Se consideră că infracțiunea a fost săvârșită din imprudență dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate ori nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă.

Articolul 19. Infracțiunea săvârșită cu două forme de vinovăție

Dacă, drept rezultat al săvârșirii cu intenție a infracțiunii, se produc urmări mai grave care, conform

legii, atrag înăsprirea pedepsei penale și care nu erau cuprinse de intenția făptuitorului, răspunderea penală pentru atare urmări survine numai dacă persoana a prevăzut urmările prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate sau dacă persoana nu a prevăzut posibilitatea survenirii acestor urmări, deși trebuia și putea să le prevadă. În consecință, infracțiunea se consideră intenționată.

Articolul 20. Fapta săvârșită fără vinovăție (cazul fortuit)

Fapta se consideră săvârșită fără vinovăție dacă persoana care a comis-o nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile și, conform circumstanțelor cauzei, nici nu trebuia sau nu putea să le prevadă.

Articolul 21. Subiectul infracțiunii

(1) Sînt pasibile de răspundere penală persoanele fizice responsabile care, în momentul săvârșirii infracțiunii, au împlinit vîrsta de 16 ani.

(2) Persoanele fizice care au vîrsta între 14 și 16 ani sînt pasibile de răspundere penală numai pentru săvîrșirea infracțiunilor prevăzute la art. 145, 147, 151, 152 alin.(2), art.164,166 alin.(2) și (3), art.171, 172, 175, 186-188, 189 alin.(2), (3) și (4), art.190 alin.(2) și (3),art.192 alin.(2), art.195, 196 alin.(4), art.197 alin.(2), art.212 alin.(3), art.217 alin .(2) și (3),art.260, 268, 270, 271, 273 alin.(2) și (3), art.275, 280, 281, 283-286, 287 alin.(2) și (3),art.288 alin.(2), art.290 alin.(2), art.292 alin.(2), art.305, 317 alin.(2), art.342, 350.

(3) Persoana juridică care desfășoară activitate de întreprinzător este pasibilă de răspundere penală pentru o faptă prevăzută de legea penală dacă există una din următoarele condiții:

a) persoana juridică este vinovată de neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a dispozițiilor directe ale legii, ce stabilesc îndatoriri sau interdicții pentru efectuarea unei anumite activități;

b) persoana juridică este vinovată de efectuarea unei activități ce nu corespunde actelor de constituire sau scopurilor declarate;

c) fapta care cauzează sau creează pericolul cauzării de daune în proporții considerabile persoanei, societății sau statului a fost săvârșită în interesul acestei persoane juridice sau a fost admisă, sancționată, aprobată, utilizată de organul sau persoana împuternicite cu funcții de conducere a persoanei juridice respective.

(4) Persoana juridică care desfășoară activitate de întreprinzător poartă răspundere penală pentru infracțiunile săvârșite, prevăzute la art.215-218, 221, 223-246, 248-251, 257, 259-261.

(5) Răspunderea penală a persoanei juridice care desfășoară activitate de întreprinzător nu exclude răspunderea persoanei fizice pentru infracțiunea săvârșită.

Articolul 22. Responsabilitatea

Responsabilitatea este starea psihologică a persoanei care are capacitatea de a înțelege caracterul prejudiciabil al faptei, precum și capacitatea de a-și manifesta voința și a-și dirija acțiunile.

Articolul 23. Iresponsabilitatea

(1) Nu este pasibilă de răspundere penală persoana care, în timpul săvârșirii unei fapte

prejudiciabile, se afla în stare de iresponsabilitate, adică nu putea să-și dea seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau nu putea să le dirijeze din cauza unei boli psihice cronice, a unei tulburări psihice temporare sau a altei stări patologice. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, prevăzute de prezentul cod.

(2) Nu este posibilă de pedeapsă persoana care, deși a săvârșit infracțiunea în stare de responsabilitate, înainte de pronunțarea sentinței de către instanța de judecată s-a îmbolnăvit de o boală psihică care a lipsit-o de posibilitatea de a-și da seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau de a le dirija. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, iar după însănătoșire – ea poate fi supusă pedepsei.

Articolul 24. Răspunderea pentru infracțiunea săvârșită în stare de ebrietate

Persoana care a săvârșit o infracțiune în stare de ebrietate, produsă de alcool sau de alte substanțe, nu este liberată de răspundere penală. Cauzele ebrietății, gradul și influența ei asupra săvârșirii infracțiunii se iau în considerare la stabilirea pedepsei.

Articolul 25. Etapele activității infracționale

(1) Infracțiunea se consideră consumată dacă fapta săvârșită întrunește toate semnele constitutive ale componenței de infracțiune.

(2) Se consideră infracțiune neconsumată pregătirea de infracțiune și tentativa de infracțiune.

(3) Răspunderea pentru pregătirea de infracțiune și pentru tentativă de infracțiune se stabilește, conform articolului corespunzător din Partea specială a prezentului cod, ca și pentru infracțiunea consumată, cu trimitere la art.26 și 27, respectându-se prevederile art.81.

Articolul 26. Pregătirea de infracțiune

(1) Se consideră pregătire de infracțiune înțelegerea prealabilă de a săvârși o infracțiune, procurarea, fabricarea sau adaptarea mijloacelor ori instrumentelor, sau crearea intenționată, pe altă cale, de condiții pentru săvârșirea ei dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, infracțiunea nu și-a produs efectul.

(2) Răspunderii penale și pedepsei penale sînt supuse numai persoanele care au săvârșit pregătirea unei infracțiuni mai puțin grave, grave, deosebit de grave sau excepțional de grave.

Articolul 27. Tentativa de infracțiune

Se consideră tentativă de infracțiune acțiunea sau inacțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul.

Articolul 28. Infracțiunea unică

Infracțiunea unică reprezintă o acțiune (inacțiune) sau un sistem de acțiuni (inacțiuni) care se califică conform dispoziției unei singure norme a legii penale.

Articolul 29. Infracțiunea continuă

(1) Se consideră infracțiune continuă fapta care se caracterizează prin săvârșirea neîntreruptă, timp

nedeterminat, a activității infracționale. În cazul infracțiunii continue nu există pluralitate de infracțiuni.

(2) Infracțiunea continuă se consumă din momentul încetării activității infracționale sau datorită survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.

Articolul 30. Infracțiunea prelungită

(1) Se consideră infracțiune prelungită fapta săvârșită cu intenție unică, caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop, alcătuind în ansamblu o infracțiune.

(2) Infracțiunea prelungită se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale.

Articolul 31. Repetare a infracțiunii

(1) Se consideră repetare a infracțiunii săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni identice ori omogene, prevăzute de aceeași normă penală, cu condiția că persoana nu a fost condamnată pentru vreuna din ele și nu a expirat termenul de prescripție.

(2) Săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni prevăzute la diferite articole ale prezentului cod este considerată ca repetare a infracțiunii în cazurile prevăzute în Partea specială a prezentului cod.

Articolul 32. Pluralitatea de infracțiuni

Pluralitatea de infracțiuni constituie, după caz, concurs de infracțiuni sau recidivă

Articolul 33. Concursul de infracțiuni

(1) Se consideră concurs de infracțiuni săvârșirea de către o persoană a două sau mai multor infracțiuni, prevăzute la diferite articole sau la diferite alineate ale unui singur articol din Partea specială a prezentului cod, dacă persoana nu a fost condamnată pentru vreuna din ele și dacă nu a expirat termenul de prescripție.

(2) Concursul de infracțiuni poate fi ideal și real.

(3) Concursul ideal există atunci când persoana, printr-o singură acțiune (inacțiune), săvârșeste două sau mai multe infracțiuni prevăzute la diferite articole sau la diferite alineate ale unui articol din prezentul cod.

(4) Concursul real există atunci când persoana, prin diferite acțiuni (inacțiuni) de sine stătătoare, săvârșeste două sau mai multe infracțiuni prevăzute la diferite articole sau la diferite alineate ale unui articol din prezentul cod.

Articolul 34. Recidiva

(1) Se consideră recidivă comiterea cu intenție a uneia sau mai multor infracțiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.

(2) Recidiva se consideră periculoasă:

a) dacă persoana anterior condamnată de două ori la închisoare pentru infracțiuni intenționate a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune;

b) dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune intenționată gravă sau deosebit de gravă a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune gravă sau deosebit de gravă.

(3) Recidiva se consideră deosebit de periculoasă:

a) dacă persoana anterior condamnată de trei sau mai multe ori la închisoare pentru infracțiuni intenționate a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune;

b) dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune excepțional de gravă a săvârșit din nou o infracțiune deosebit de gravă sau excepțional de gravă.

(4) La stabilirea stării de recidivă în cazurile prevăzute la alin.(1)-(3) se ține cont și de hotărârile definitive de condamnare pronunțate în străinătate, recunoscute de instanța de judecată a Republicii Moldova.

(5) La stabilirea stării de recidivă nu se ține cont de antecedentele penale:

a) pentru infracțiunile săvârșite în timpul minoratului;

b) pentru infracțiunile săvârșite din imprudență;

c) pentru faptele care nu constituie infracțiuni conform prezentului cod;

d) stinse sau în caz de reabilitare, în conformitate cu prevederile art.111 și 112.

Capitolul III

CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ CARACTERUL PENAL AL FAPTEI

Articolul 35. Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei

Se consideră cauze care înlătură caracterul penal al faptei:

a)legitima apărare;

b)reținerea infractorului;

c)starea de extremă necesitate;

d)constrângerea fizică sau psihică;

e)riscu întemeiat.

Articolul 36. Legitima apărare

(1) Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de legitimă apărare.

(2) Este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public.

(3) Este în legitimă apărare și persoana care săvârșește fapta, prevăzută la alin.(2), pentru a împiedica pătrunderea, însoțită de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, într-un spațiu de locuit sau într-o altă încăpere.

Articolul 37. Reținerea infractorului

Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în scopul reținerii persoanei care a comis o infracțiune și al predării ei organelor de drept.

Articolul 38. Starea de extremă necesitate

(1) Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de extremă necesitate.

(2) Este în stare de extremă necesitate persoana care săvârșește fapta pentru a salva viața, integritatea corporală sau sănătatea sa, a altei persoane ori un interes public de la un pericol iminent care nu poate fi înlăturat altfel.

(3) Nu este în stare de extremă necesitate persoana care, în momentul săvârșirii faptei, își dă seama că provoacă urmări vădit mai grave decât cele care s-ar fi putut produce dacă pericolul nu era înlăturat.

Articolul 39. Constrângerea fizică sau psihică

(1) Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, care a cauzat daune intereselor ocrotite de lege ca rezultat al constrângerii fizice sau psihice, dacă în urma acestei constrângeri persoana nu putea să-și dirijeze acțiunile.

(2) Răspunderea penală pentru cauzarea de daune intereselor ocrotite de legea penală prin constrângere psihică sau fizică, în urma căreia persoana menține posibilitatea de a-și dirija acțiunile, se stabilește în condițiile art.38.

Articolul 40. Riscul întemeiat

(1) Nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, care a cauzat daune intereselor ocrotite de lege în cazul riscului întemeiat pentru realizarea scopurilor socialmente utile.

(2) Riscul se consideră întemeiat dacă scopul socialmente util urmărit nu a putut fi realizat fără un anumit risc și dacă persoana care l-a admis a luat măsurile necesare pentru a preveni cauzarea de daune intereselor ocrotite de lege.

(3) Riscul nu poate fi considerat întemeiat dacă era cu bună-știință îmbinat cu pericolul pentru viața persoanei sau cu pericolul provocării unui dezastru ecologic ori social.

Capitolul IV

PARTICIPAȚIA

Articolul 41. Participația

Se consideră participație cooperarea cu intenție a două sau mai multor persoane la săvârșirea unei infracțiuni intenționate.

Articolul 42. Participanții

(1) Participanții sînt persoanele care contribuie la săvârșirea unei infracțiuni în calitate de autor, organizator, instigator sau complice.

(2) Se consideră autor persoana care săvârșește în mod nemijlocit fapta prevăzută de legea penală, precum și persoana care a săvârșit infracțiunea prin intermediul persoanelor care nu sînt pasibile de răspundere penală din cauza vîrstei, iresponsabilității sau din alte cauze prevăzute de prezentul cod.

(3) Se consideră organizator persoana care a organizat săvîrșirea unei infracțiuni sau a dirijat realizarea ei, precum și persoana care a creat un grup criminal organizat sau o organizație criminală ori a dirijat activitatea acestora.

(4) Se consideră instigator persoana care, prin orice metode, determină o altă persoană să săvîrșească o infracțiune.

(5) Se consideră complice persoana care a contribuit la săvîrșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvîrșire a infracțiunii, urmele acestora sau obiectele dobîndite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.

(6) Participanții trebuie să întrunească semnele subiectului infracțiunii.

Articolul 43. Formele participației

În funcție de gradul de coordonare a acțiunilor participanților se deosebesc următoarele forme de participație:

a) participație simplă;

b) participație complexă;

c) grup criminal organizat;

d) organizație (asociație) criminală.

Articolul 44. Participația simplă

Infracțiunea se consideră săvîrșită cu participație simplă dacă la săvîrșirea ei au participat în comun, în calitate de coautori, două sau mai multe persoane, fiecare realizînd latura obiectivă a infracțiunii.

Articolul 45. Participația complexă

(1) Infracțiunea se consideră săvîrșită cu participație complexă dacă la săvîrșirea ei participanții au contribuit în calitate de autor, organizator, instigator sau complice.

(2) Latura obiectivă a infracțiunii cu participație complexă poate fi realizată:

a) de un singur autor;

b) de doi sau mai mulți autori.

Articolul 46. Grupul criminal organizat

Grupul criminal organizat este o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni.

Articolul 47. Organizația (asociația) criminală

(1) Se consideră organizație (asociație) criminală o reuniune de grupuri criminale organizate într-o comunitate stabilă, a cărei activitate se întemeiază pe diviziune, între membrii organizației și structurile ei, a funcțiilor de administrare, asigurare și executare a intențiilor criminale ale organizației în scopul de a influența activitatea economică și de altă natură a persoanelor fizice și juridice sau de a o controla, în alte forme, în vederea obținerii de avantaje și realizării de interese economice, financiare sau politice.

(2) Infracțiunea se consideră săvârșită de o organizație criminală dacă a fost comisă de un membru al acesteia în interesul ei sau de o persoană care nu este membru al organizației respective, la însărcinarea acesteia.

(3) Organizator sau conducător al organizației criminale se consideră persoana care a creat organizația criminală sau o dirijează.

(4) Organizatorul și conducătorul organizației criminale poartă răspundere pentru toate infracțiunile săvârșite de această organizație.

(5) Membrul organizației criminale poartă răspundere penală numai pentru infracțiunile la a căror pregătire sau săvârșire a participat.

(6) Membrul organizației criminale poate fi liberat de răspundere penală în cazul în care a declarat benevol despre existența organizației criminale și a ajutat la descoperirea infracțiunilor săvârșite de ea ori a contribuit la demascarea organizatorilor, a conducătorilor sau a membrilor organizației respective.

Articolul 48. Exces de autor

Se consideră exces de autor săvârșirea de către autor a unor acțiuni infracționale care nu au fost cuprinse de intenția celorlalți participanți. Pentru excesul de autor, ceilalți participanți nu sînt pasibili de răspundere penală.

Articolul 49. Favorizarea

Favorizarea infractorului, precum și tănuirea mijloacelor sau instrumentelor de săvârșire a infracțiunii, a urmelor acesteia sau a obiectelor dobîndite pe cale criminală atrag răspunderea penală, în condițiile art.323, numai în cazul în care nu au fost promise din timp.

Capitolul V

RĂSPUNDEREA PENALĂ

Articolul 50. Răspunderea penală

Se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrîngere prevăzute de lege.

Articolul 51. Temeiul răspunderii penale

(1) Temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

(2) Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de

legea penală.

Articolul 52. Componenta infracțiunii

(1) Se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

(2) Componenta infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

Capitolul VI

LIBERAREA DE RĂSPUNDERE PENALĂ

Articolul 53. Liberarea de răspundere penală

Persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componentei de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către instanța de judecată în cazurile:

- a) minorilor;
- b) tragerii la răspundere administrativă;
- c) renunțării de bună voie la săvârșirea infracțiunii;
- d) căinței active;
- e) schimbării situației;
- f) liberării condiționate;
- g) prescripției de tragere la răspundere penală.

Articolul 54. Liberarea de răspundere penală a minorilor

(1) Persoana în vîrstă de pînă la 18 ani care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală în conformitate cu prevederile procedurii penale dacă s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

(2) Persoanelor liberate de răspundere penală, în conformitate cu alin.(1), li se pot aplica măsurile de constrîngere cu caracter educativ, prevăzute la art.104.

Articolul 55. Liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere administrativă

(1) Persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere administrativă de către instanța de judecată dacă s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

(2) Persoanelor liberate de răspundere penală în conformitate cu alin.(1) li se pot aplica următoarele sancțiuni administrative:

- a) amendă în mărime de pînă la 150 unități convenționale;
- b) arest contravențional de pînă la 90 de zile.

Articolul 56. Liberarea de răspundere penală în legătură cu renunțarea de bună voie la săvârșirea infracțiunii

(1) Se consideră renunțare de bună voie la săvârșirea infracțiunii încetarea de către persoană a pregătirii infracțiunii sau încetarea acțiunilor (inacțiunilor) îndreptate nemijlocit spre săvârșirea infracțiunii, dacă persoana era conștientă de posibilitatea consumării infracțiunii.

(2) Persoana nu poate fi supusă răspunderii penale pentru infracțiune dacă ea, benevol și definitiv, a renunțat la ducerea pînă la capăt a acesteia.

(3) Persoana care a renunțat de bună voie la ducerea infracțiunii pînă la capăt este supusă răspunderii penale numai în cazul în care fapta săvârșită conține o altă infracțiune consumată.

(4) Organizatorul și instigatorul infracțiunii nu se supun răspunderii penale dacă aceste persoane, printr-o înștiințare la timp a organelor de drept sau prin alte măsuri întreprinse, au preîntîmpinat ducerea de către autor a infracțiunii pînă la capăt. Complicele infracțiunii nu se supune răspunderii penale dacă a întreprins toate măsurile ce depindeau de el pentru a preîntîmpina comiterea infracțiunii.

Articolul 57. Liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă

(1) Persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

(2) Persoana care, în condițiile alin.(1), a săvârșit o infracțiune de altă categorie poate fi liberată de răspundere penală numai în cazurile prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod.

Articolul 58. Liberarea de răspundere penală în legătură cu schimbarea situației

Persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă, la data judecării cauzei, datorită schimbării situației, se va stabili că persoana sau fapta săvârșită nu mai prezintă pericol social.

Articolul 59. Liberarea condiționată de răspundere penală

În privința persoanei puse sub învinuire pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, care își recunoaște vinovăția și nu prezintă pericol social, urmărirea penală poate fi suspendată condiționat, cu liberarea ulterioară de răspundere penală în conformitate cu procedura penală, dacă corectarea acestei persoane este posibilă fără aplicarea unei pedepse penale.

Articolul 60. Prescripția tragerii la răspundere penală

(1) Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene:

- a) 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare;
- b) 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave;
- c) 15 ani de la săvârșirea unei infracțiuni grave;

d) 20 de ani de la săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave;

e) 25 de ani de la săvârșirea unei infracțiuni excepțional de grave.

(2) Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

(3) În cazul săvârșirii de către persoană a unei noi infracțiuni, prescripția se calculează pentru fiecare infracțiune separat.

(4) Prescripția se va întrerupe dacă, pînă la expirarea termenelor prevăzute la alin.(1), persoana va săvârși o infracțiune pentru care, conform prezentului cod, poate fi aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 2 ani. Calcularea prescripției în acest caz începe din momentul săvârșirii unei infracțiuni noi.

(5) Curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. Însă persoana nu poate fi trasă la răspundere penală dacă de la data săvârșirii infracțiunii au trecut 25 de ani și prescripția nu a fost întreruptă prin săvârșirea unei noi infracțiuni.

(6) Aplicarea prescripției față de persoana care a săvârșit o infracțiune excepțional de gravă se decide de către instanța de judecată. Dacă instanța nu va găsi posibilă aplicarea prescripției și liberarea de răspundere penală, detențiunea pe viață se va înlocui cu închisoare pe 35 de ani.

(7) Termenele prescripției de tragere la răspundere penală se reduc pe jumătate pentru persoanele care la data săvârșirii infracțiunii erau minori.

(8) Prescripția nu se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiuni de război sau alte infracțiuni prevăzute de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Capitolul VII

PEDEAPSA PENALĂ

Articolul 61. Noțiunea și scopul pedepsei penale

(1) Pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

(2) Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Articolul 62. Categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice

(1) Persoanelor fizice care au săvârșit infracțiuni li se pot aplica următoarele pedepse:

a) amendă;

- b) privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate;
- c) retragere a gradului militar, a unui titlu special, a gradului de calificare (clasificare) și a distincțiilor de stat;
- d) munca neremunerată în folosul comunității;
- e) arest;
- f) trimiterea într-o unitate militară disciplinară (pentru militarii care îndeplinesc serviciul militar în termen);
- g) închisoare;
- h) detențiune pe viață.

(2) Munca neremunerată în folosul comunității, arestul, trimiterea într-o unitate militară disciplinară, închisoarea, detențiunea pe viață se aplică numai în calitate de pedepse principale.

(3) Amenda, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate se aplică atât ca pedepse principale, cât și ca pedepse complementare.

(4) Retragerea gradului militar, a unui titlu special, a gradului de calificare (clasificare) și a distincțiilor de stat se aplică numai în calitate de pedeapsă complementară.

Articolul 63. Categoriile pedepselor aplicate persoanelor juridice care desfășoară activitate de întreprinzător

(1) Persoanelor juridice care desfășoară activitate de întreprinzător li se pot aplica următoarele pedepse:

- a) amendă;
- b) privare de dreptul de a exercita o anumită activitate;
- c) lichidare.

(2) Amenda se aplică în calitate de pedeapsă principală.

(3) Privarea persoanei juridice care desfășoară activitate de întreprinzător de dreptul de a exercita o anumită activitate și lichidarea acesteia se aplică atât ca pedepse principale, cât și ca pedepse complementare.

Articolul 64. Amenda

(1) Amenda este o sancțiune pecuniară ce se aplică de instanța de judecată în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod.

(2) Amenda se stabilește în unități convenționale. Unitatea convențională de amendă este egală cu 20 de lei.

(3) Mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 150 la 1000 unități convenționale, în funcție de caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite, ținându-se cont de situația materială a celui vinovat, iar pentru infracțiunile comise din interes material – pînă la 5000 unități

convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii.

(4) În cazurile prevăzute la art.21 alin. (3), mărimea amenzii pentru persoanele juridice se stabilește în limitele de la 500 la 10000 unități convenționale, în funcție de caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite, de mărimea daunei cauzate, luându-se în considerare situația economico-financiară a persoanei juridice. În caz de eschivare cu rea-voință a persoanei juridice care desfășoară activitate de întreprinzător de la achitarea amenzii fixate, instanța de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu urmărirea patrimoniului.

(5) În caz de eschivare cu rea-voință a condamnatului de la achitarea amenzii stabilite ca pedeapsă principală sau complementară, instanța de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu arest sau închisoare în limitele termenelor prevăzute la art.68 sau 70. Suma amenzii se înlocuiește cu arest sau închisoare, calculându-se o lună de arest sau închisoare pentru 50 unități convenționale.

(6) Amenda în calitate de pedeapsă complementară poate fi aplicată numai în cazurile în care ea este prevăzută ca atare pentru infracțiunea corespunzătoare.

(7) În cazul în care condamnatul nu este în stare să plătească amenda stabilită ca pedeapsă principală sau complementară, instanța de judecată poate, potrivit prevederilor art.67, să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunității, calculându-se 60 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității pentru 50 unități convenționale de amendă.

Articolul 65. Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate

(1) Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate constă în interzicerea de a ocupa o funcție sau de a exercita o activitate de natura aceleia de care s-a folosit condamnatul la săvârșirea infracțiunii.

(2) Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate poate fi stabilită de instanța de judecată pe un termen de la 1 la 5 ani.

(3) Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate poate fi aplicată ca pedeapsă complementară și în cazurile când nu este prevăzută în calitate de pedeapsă pentru infracțiunile din Partea specială a prezentului cod, dacă, ținând cont de caracterul infracțiunii săvârșite de cel vinovat în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau în timpul exercitării unei anumite activități, instanța de judecată va considera imposibilă păstrarea de către acesta a dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

(4) La aplicarea pedepsei privative de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în calitate de pedeapsă complementară la amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității, termenul ei se calculează de la data rămînerii definitive a hotărârii, iar la aplicarea ei în calitate de pedeapsă complementară la arest, la trimiterea într-o unitate militară disciplinară sau la închisoare, termenul ei se calculează din momentul executării pedepsei principale.

Articolul 66. Retragera gradului militar, a unui titlu special, a gradului de calificare (clasificare) și a distincțiilor de stat

În caz de condamnare pentru o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele săvârșirii infracțiunii, poate retrage condamnatului gradul militar, titlul special, gradul de calificare (clasificare) și distincțiile de stat.

Articolul 67. Munca neremunerată în folosul comunității

(1) Munca neremunerată în folosul comunității constă în antrenarea condamnatului, în afara timpului serviciului de bază sau de studii, la muncă, determinată de autoritățile administrației publice locale.

(2) Munca neremunerată în folosul comunității se stabilește pe un termen de la 60 la 240 de ore și este executată de la 2 la 4 ore pe zi.

(3) În caz de eschivare cu rea-voință a condamnatului de la munca neremunerată în folosul comunității, ea se înlocuiește cu arest, calculându-se o zi de arest pentru 2 ore de muncă neremunerată în folosul comunității,

(4) Munca neremunerată în folosul comunității nu poate fi aplicată persoanelor recunoscute ca invalizi de gradele I și II, militarilor, femeilor gravide, femeilor care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani, persoanelor care nu au atins vîrsta de 16 ani și persoanelor care au atins vîrsta de pensionare.

(5) Munca neremunerată în folosul comunității va fi prestată timp de cel mult 18 luni, timp care se calculează de la data rămîinerii definitive a hotărîrii judecătorești.

Articolul 68. Arestul

(1) Arestul constă în privarea de libertate pe un termen de la 3 la 6 luni, care se execută în instituții special destinate ținerii sub arest în condițiile prevăzute de Codul execuțional.

(2) La aplicarea arestului în locul muncii neremunerate în folosul comunității, în cazul eschivării cu rea-voință a condamnatului de la aceasta, termenul arestului poate fi mai mic de 3 luni.

(3) Arestul nu poate fi aplicat persoanelor care nu au atins vîrsta de 16 ani, femeilor gravide și femeilor care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani.

(4) Militarii execută pedeapsa cu arest în camera de arest a comendurii militare.

Articolul 69. Trimiterea într-o unitate militară disciplinară

Militarilor care, în timpul îndeplinirii serviciului militar în termen, au săvîrșit infracțiuni li se poate aplica trimiterea într-o unitate militară disciplinară, în cazurile prevăzute de lege, pe un termen de pînă la 2 ani, precum și în cazurile în care instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana condamnatului, găsește de cuviință să aplice, în locul pedepsei cu închisoare pe un termen de pînă la 2 ani, trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe același termen. Trimiterea într-o unitate militară disciplinară în locul închisorii nu poate fi aplicată persoanelor care au executat anterior o pedeapsă privativă de libertate.

Articolul 70. Închisoarea

(1) Închisoarea constă în privarea de libertate a persoanei vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni prin izolarea impusă a acesteia de mediul normal de viață și plasarea ei, în baza hotărîrii instanței de judecată, pe un anumit termen, într-un penitenciar.

(2) Închisoarea se stabilește pe un termen de la 6 luni la 25 de ani.

(3) La stabilirea pedepsei pentru o persoană care la data săvîrșirii infracțiunii nu a atins vîrsta de 18 ani, termenul închisorii nu poate depăși 15 ani.

(4) La stabilirea pedepsei definitive în cazul unui concurs de infracțiuni, pedeapsa cu închisoare nu poate fi mai mare de 30 de ani, iar în cazul unui cumul de sentințe, ea nu poate depăși termenul de 35 de ani.

(5) În cazul înlocuirii pedepsei detențiunii pe viață cu o pedeapsă mai blândă, cu titlu de grațiere, se aplică închisoarea pe un termen de 35 de ani.

Articolul 71. Detențiunea pe viață

(1) Detențiunea pe viață constă în privarea de libertate a condamnatului pentru tot restul vieții.

(2) Detențiunea pe viață se stabilește numai pentru infracțiunile excepțional de grave.

(3) Detențiunea pe viață nu poate fi aplicată femeilor și minorilor.

Articolul 72. Categoriile penitenciarelor în care se execută pedeapsa cu închisoare

(1) Pedeapsa cu închisoare se execută în următoarele penitenciare:

a) de tip deschis;

b) de tip semiînchis;

c) de tip închis.

(2) În penitenciare de tip deschis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență.

(3) În penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție.

(4) În penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă.

(5) Persoanele care nu au atins vârsta de 18 ani execută pedeapsa cu închisoare în penitenciare pentru minori, ținându-se cont de personalitatea condamnatului, antecedentele penale și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite.

(6) Femeile condamnate execută pedeapsa închisorii în penitenciare pentru femei.

(7) Schimbarea categoriei penitenciarului se efectuează de către instanța de judecată în corespundere cu legislația.

Articolul 73. Privarea unei persoane juridice care desfășoară activitate de întreprinzător de dreptul de a exercita o anumită activitate

(1) Privarea unei persoane juridice care desfășoară activitate de întreprinzător de dreptul de a exercita o anumită activitate constă în stabilirea interdicției de a încheia anumite tranzacții, de a emite acțiuni sau alte titluri de valoare, de a primi subvenții, înlesniri și alte avantaje de la stat sau de a exercita alte activități.

(2) Privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate poate fi limitată la un anumit teritoriu sau la o anumită perioadă a anului și se stabilește pe un termen de până la 5 ani sau pe un termen

nelimitat.

Articolul 74. Lichidarea persoanei juridice care desfășoară activitate de întreprinzător

(1) Lichidarea persoanei juridice care desfășoară activitate de întreprinzător constă în dizolvarea acesteia, cu survenirea consecințelor prevăzute de legislația civilă.

(2) Lichidarea persoanei juridice care desfășoară activitate de întreprinzător se stabilește în cazul în care instanța de judecată constată că gravitatea infracțiunii săvârșite face imposibilă păstrarea unei atare persoane juridice și prelungirea activității ei.

Capitolul VIII

INDIVIDUALIZAREA PEDEPSELOR

Articolul 75. Criteriile generale de individualizare a pedepsei

(1) Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

(2) O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Articolul 76. Circumstanțele atenuante

La stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe atenuante:

- a) săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave;
- b) săvârșirea infracțiunii de către un minor;
- c) săvârșirea infracțiunii de către o femeie gravidă;
- d) prezența copiilor minori în familia vinovatului;
- e) săvârșirea infracțiunii ca urmare a unui concurs de împrejurări grele de ordin personal sau familial ori din motive de compătimire;
- f) preîntâmpinarea de către vinovat a urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii săvârșite, repararea benevolă a pagubei pricinuite sau înlăturarea daunei cauzate;
- g) căința sinceră sau autodenunțarea;
- h) contribuirea activă la descoperirea infracțiunii sau la arestarea infractorilor;
- i) acțiunile ilegale sau imorale ale victimei, dacă ele au provocat infracțiunea;
- j) alte împrejurări.

Articolul 77. Circumstanțele agravante

(1) La stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe agravante:

- a) săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a mai săvârșit o infracțiune, recidivă de infracțiuni sau săvârșirea infracțiunii ca îndeletnicire;
- b) provocarea prin infracțiune a unor urmări grave;
- c) săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participatie;
- d) săvârșirea infracțiunii din motive de dușmănie sau ură socială, națională, rasială sau religioasă;
- e) săvârșirea infracțiunii asupra unei persoane care nu a atins vârsta de 14 ani, față de o femeie gravidă sau o persoană care se afla în stare de neputință;
- f) săvârșirea infracțiunii asupra unei persoane în legătură cu îndeplinirea de către ea a obligațiilor de serviciu sau obștești;
- g) instigarea minorilor la săvârșirea infracțiunii sau atragerea lor la participare în săvârșirea infracțiunii;
- h) săvârșirea infracțiunii prin acte de o deosebită cruzime sau prin batjocorirea victimei;
- i) săvârșirea infracțiunii prin mijloace care prezintă un pericol social sporit;
- j) săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate. Instanța de judecată are dreptul, în funcție de caracterul infracțiunii, să nu considere aceasta ca o circumstanță agravantă;
- k) săvârșirea infracțiunii cu folosirea armei, a munițiilor, a substanțelor explozive ori a dispozitivelor ce le imită, a mijloacelor tehnice special pregătite, a substanțelor nocive și radioactive, a preparatelor medicamentoase și a altor preparate chimico-farmacologice, precum și cu aplicarea constrângerii fizice sau psihice;
- l) săvârșirea infracțiunii din interes material sau cu alte intenții josnice;
- m) săvârșirea infracțiunii profitând de starea excepțională, de calamitățile naturale, precum și de dezordini de masă;
- n) săvârșirea infracțiunii cu folosirea încrederii acordate.

(2) Dacă circumstanțele menționate la alin.(1) sînt prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod în calitate de semne ale acestor componente de infracțiuni, ele nu pot fi concomitent considerate drept circumstanțe agravante.

Articolul 78. Efectele circumstanțelor atenuante și agravante

(1) În cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa principală se reduce sau se schimbă după cum urmează:

- a) dacă minimul pedepsei cu închisoare prevăzut la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod este mai mic de 10 ani, pedeapsa poate fi redusă pînă la acest minim;
- b) dacă se aplică amenda, aceasta se poate coborî pînă la limita de jos;

c) dacă pentru infracțiunea săvârșită se prevede detențiune pe viață, aceasta se înlocuiește cu închisoare de la 15 la 25 de ani.

(2) În cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, poate fi înlăturată.

(3) În cazul în care există circumstanțe agravante se poate aplica pedeapsa maximă prevăzută la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod.

(4) În caz de concurs al circumstanțelor agravante și celor atenuante, coborîrea pedepsei pînă la minimul sau ridicarea ei pînă la maximul prevăzut la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod nu este obligatorie.

(5) Dacă există circumstanțe atenuante excepționale, pedeapsa poate fi aplicată conform prevederilor art.79.

Articolul 79. Aplicarea pedepsei mai blînde decît cea prevăzută de lege

(1) Ținînd cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blîndă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.

(2) Poate fi considerată excepțională atît o circumstanță atenuantă, cît și o totalitate de asemenea circumstanțe.

(3) În cazul condamnării persoanelor pentru comiterea infracțiunilor deosebit de grave, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală, dar constituind cel puțin două treimi din minimul pedepsei prevăzute de prezentul cod pentru infracțiunea săvârșită.

(4) Persoanelor care, la data săvîrșirii infracțiunii, nu au atins vîrsta de 18 ani, pentru comiterea infracțiunilor grave, deosebit de grave, excepțional de grave sau a recidivei de infracțiuni, instanța de judecată le poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală, dar constituind cel puțin jumătate din minimul pedepsei prevăzute de prezentul cod pentru infracțiunea săvârșită.

(5) Prevederile alin.(1) nu se aplică persoanelor adulte în cazul infracțiunilor excepțional de grave sau în cazul recidivei de infracțiuni.

Articolul 80. Aplicarea pedepsei în cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției

În cazul în care persoana pusă sub învinuire încheie un acord de recunoaștere a vinovăției, iar instanța de judecată acceptă acest acord,

pedeapsa pentru infracțiunea imputată se reduce cu o treime din pedeapsa maximă prevăzută pentru această infracțiune.

Articolul 81. Aplicarea pedepsei pentru infracțiunea neconsumată

(1) La aplicarea pedepsei pentru infracțiunea neconsumată se ține cont de circumstanțele în virtutea cărora infracțiunea nu a fost dusă pînă la capăt.

(2) Mărimea pedepsei pentru pregătirea de infracțiune ce nu constituie o recidivă nu poate depăși jumătate din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod pentru infracțiunea consumată.

(3) Mărimea pedepsei pentru tentativă de infracțiune ce nu constituie o recidivă nu poate depăși trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod pentru infracțiunea consumată.

(4) Pentru pregătirea de infracțiune și tentativa de infracțiune detențiunea pe viață nu se aplică.

Articolul 82. Aplicarea pedepsei pentru recidivă de infracțiuni

(1) La aplicarea pedepsei pentru recidivă, recidivă periculoasă și recidivă deosebit de periculoasă de infracțiuni se ține cont de numărul, caracterul, gravitatea și urmările infracțiunilor săvârșite anterior, de circumstanțele în virtutea cărora pedeapsa anterioară a fost insuficientă pentru corectarea vinovatului, precum și de caracterul, gravitatea și urmările infracțiunii noi.

(2) Mărimea pedepsei pentru recidivă nu poate fi mai mică de jumătate, pentru recidivă periculoasă este de cel puțin două treimi, iar pentru recidivă deosebit de periculoasă – de cel puțin trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod.

Articolul 83. Aplicarea pedepsei pentru participatie

Organizatorul, instigatorul și complicele la o infracțiune, prevăzută de legea penală, săvârșită cu intenție se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru autor. La stabilirea pedepsei se ține cont de contribuția fiecăruia la săvârșirea infracțiunii, precum și de prevederile art.75.

Articolul 84. Aplicarea pedepsei în cazul unui concurs de infracțiuni

(1) Dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni prevăzute de diferite articole ale Părții speciale a prezentului cod, fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate, dar pe un termen nu mai mare de 30 de ani de închisoare. În cazul în care persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră.

(2) La pedeapsa principală aplicată în cazul unui concurs de infracțiuni poate fi adăugată oricare din pedepsele complementare prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod, care stabilesc răspunderea pentru infracțiunile de a căror săvârșire persoana a fost declarată vinovată. Pedeapsa complementară definitivă stabilită prin cumul, total sau parțial, al pedepselor complementare aplicate nu poate depăși termenul sau mărimea maximă prevăzută de Partea generală a prezentului cod pentru această categorie de pedepse.

(3) Dacă pentru infracțiunile care intră în concurs sînt stabilite pedepse principale de diferite categorii, a căror cumulare nu este prevăzută de art.87, și instanța de judecată nu va găsi temeiuri pentru absorbirea unei pedepse de către alta, ele se execută de sine stătător.

(4) Conform prevederilor alin.(1)-(3) se stabilește pedeapsa și în cazul în care, după pronunțarea sentinței, se constată că persoana condamnată este vinovată și de comiterea unei alte infracțiuni săvârșite înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză. În acest caz, în termenul pedepsei se include durata pedepsei executate, complet sau parțial, în baza primei sentințe.

(5) În cazul unui concurs de infracțiuni, când s-a stabilit o pedeapsă cu detențiune pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoare ori alte categorii de pedepse, se aplică ca pedeapsă definitivă detențiunea pe viață.

Articolul 85. Aplicarea pedepsei în cazul unui cumul de sentințe

(1) Dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. În acest caz, pedeapsa definitivă nu poate depăși termenul de 35 de ani de închisoare.

(2) Cumularea pedepselor complementare în cazul unui cumul de sentințe se efectuează în condițiile art.84 alin.(2).

(3) Pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată.

(4) La cumularea pedepselor, dacă prin una din sentințe este stabilită pedeapsa detențiunii pe viață, pedeapsa definitivă va fi detențiunea pe viață.

Articolul 86. Aplicarea pedepsei în cazul executării hotărârii unui stat străin

(1) La executarea hotărârii unui stat străin, instanța de judecată înlocuiește sancțiunea privativă de libertate pronunțată în statul străin cu o sancțiune prevăzută de propria lege penală pentru aceeași faptă, fără a agrava situația penală a condamnatului stabilită prin hotărârea statului străin. Dacă legea statului străin prevede o sancțiune mai mică decât minimul prevăzut în legea internă, instanța de judecată nu va fi legată de acest minim și va aplica o sancțiune corespunzătoare sancțiunii pronunțate în statul străin.

(2) Orice parte a sancțiunii pronunțate în statul străin și orice perioadă de detenție provizorie executate de condamnat se deduc integral prin hotărârea instanței de judecată privind recunoașterea hotărârii statului străin.

(3) La executarea hotărârii statului străin privind aplicarea amenzii sau confiscarea unei sume de bani, instanța de judecată va stabili cuantumul acestora în valută națională, aplicând cursul de schimb în vigoare la momentul pronunțării hotărârii privind recunoașterea hotărârii statului străin, fără a depăși maximul sancțiunii fixat de către statul străin pentru o astfel de faptă.

(4) Amenzile și confiscările de bunuri rezultate din executarea hotărârilor unui stat străin revin Republicii Moldova, fără a fi prejudiciate drepturile statelor terțe.

Articolul 87. Modul determinării termenului pedepsei definitive în cazul cumulării diferitelor pedepse

(1) La cumularea diferitelor pedepse principale aplicate în cazul unui concurs de infracțiuni sau al unui cumul de sentințe, unei zile de închisoare îi corespunde:

a) o zi de arest sau o zi de deținere într-o unitate militară disciplinară;

b) 2 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

(2) Celelalte pedepse, cumulate cu arestul, cu deținerea într-o unitate militară disciplinară sau cu închisoarea, se execută de sine stătător.

Articolul 88. Calcularea termenelor pedepsei și computarea arestului preventiv

(1) Termenele de privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, de arest, de deținere într-o unitate militară disciplinară și de închisoare se calculează în luni și ani, iar cele de muncă neremunerată în folosul comunității - în ore.

(2) La computarea sau cumularea pedepselor menționate la alin.(1), cu excepția muncii neremunerate în folosul comunității, precum și la înlocuirea pedepsei, se admite calcularea acestora în zile.

(3) Timpul aflării persoanei sub arest preventiv pînă la judecarea cauzei se include în termenul închisorii, deținerii într-o unitate militară disciplinară și al arestului, calculîndu-se o zi pentru o zi, iar în termenul muncii neremunerate în folosul comunității - calculîndu-se o zi de arest preventiv pentru 2 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

(4) Durata arestului preventiv și cea a executării pedepsei cu închisoare, aplicate prin hotărîre a instanței de judecată, pentru infracțiunea săvîrșită în străinătate se includ în termenul pedepsei, în cazul extrădării persoanei în condițiile legii, calculîndu-se o zi pentru o zi.

(5) Condamnatului care s-a aflat sub arest preventiv pînă la numirea cauzei spre judecare, la stabilirea în calitate de pedeapsă principală a amenzii, a privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, instanța de judecată, ținînd cont de termenul aflării sub arest preventiv, îi atenuază pedeapsa stabilită sau îl liberează complet de executarea acesteia.

(6) Timpul în care condamnatul, în cursul executării pedepsei, urmează un tratament spitalicesc se include în durata executării pedepsei, cu excepția cazului în care și-a provocat singur boala, fapt ce s-a constatat în cursul executării pedepsei. În durata executării pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității nu se include timpul în care condamnatul lipsește de la locul de muncă.

Capitolul IX

LIBERAREA DE PEDEAPSA PENALĂ

Articolul 89. Noțiunea și categoriile liberării de pedeapsa penală

(1) Prin liberare de pedeapsa penală se înțelege eliberarea persoanei care a săvîrșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală, a pedepsei penale pronunțate prin hotărîre a instanței de judecată.

(2) Liberarea de pedeapsa penală se efectuează prin:

- a) condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei;
- b) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen;
- c) înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă;
- d) liberarea de pedeapsă a minorilor;
- e) liberarea de pedeapsă datorită schimbării situației;

- f) liberarea de la executarea pedepsei a persoanelor grav bolnave;
- g) amânarea executării pedepsei pentru femei gravide și femei care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani.

Articolul 90. Condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei

(1) Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvîrșite din imprudență sau la stabilirea pedepsei de trimitere într-o unitate militară disciplinară, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvîrși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.

(2) Termenul de probă se stabilește de instanța de judecată în limitele de la 1 an la 5 ani.

(3) În cazul condamnării pentru o infracțiune prin care s-au cauzat daune, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei cu condiția că daunele au fost integral reparate pînă la pronunțarea hotărîrii judecătorești. Condiția reparării integrale a daunei nu este obligatorie în cazul condamnării minorilor sau femeilor care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani.

(4) Persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.

(5) În caz de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pot fi stabilite pedepse complementare.

(6) Aplicînd condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat:

- a) să nu-și schimbe domiciliul fără consimțămîntul organului competent;
- b) să nu frecventeze anumite locuri;
- c) să urmeze un tratament în caz de alcoolism, narcomanie, toxicomanie sau de boală venerică;
- d) să acorde o susținere materială familiei victimei;
- e) să repare daunele cauzate în termenul stabilit de instanță;

(7) În decursul termenului de probă, instanța de judecată, la propunerea organului care exercită controlul asupra comportării celui condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, poate anula, în întregime sau parțial, obligațiile stabilite anterior condamnatului ori adăuga altele noi.

(8) Dacă, după expirarea a cel puțin jumătate din termenul de probă, condamnatul cu suspendarea condiționată a executării pedepsei a avut o comportare corectă și exemplară, instanța de judecată, la propunerea organului care exercită controlul asupra comportării celui condamnat cu suspendarea

condiționată a executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la anularea condamnării și stingerea antecedentelor penale.

(9) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, în decursul termenului de probă, încalcă în mod sistematic obligațiile stabilite sau ordinea publică, fiind supus răspunderii administrative, instanța de judecată, la propunerea organului care exercită controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și la trimiterea condamnatului pentru a executa pedeapsa stabilită prin hotărîrea instanței de judecată.

(10) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în termenul de probă o nouă infracțiune intenționată, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art.85.

(11) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în termenul de probă o infracțiune din imprudență sau o infracțiune intenționată mai puțin gravă, problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se soluționează de către instanța de judecată.

Articolul 91. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen

(1) Persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare, cu trimitere într-o unitate militară disciplinară sau arest și care au reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care sînt condamnate li se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară.

(2) Aplicînd liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat.

(3) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza propunerii organului care exercită controlul asupra executării pedepsei.

(4) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvîrșirii infracțiunii a atins vîrsta de 18 ani, a executat efectiv:

a) cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvîrșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave;

b) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvîrșirea unei infracțiuni grave;

c) cel puțin trei pătrimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvîrșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum și din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8).

(5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei și dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 35 de ani de închisoare.

(6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor dacă aceștia au

executat efectiv:

- a) cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave;
- b) cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave;
- c) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

(7) Controlul asupra comportării celor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.

(8) Dacă, în termenul de pedeapsă rămas neexecutat:

- a) condamnatul încalcă ordinea publică, pentru care fapt i-a fost aplicată o sancțiune administrativă, sau se eschivează cu premeditare de la îndeplinirea obligațiilor stabilite de instanța de judecată la aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată, la propunerea organului indicat la alin.(7), poate pronunța o încheiere cu privire la anularea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen și la trimiterea condamnatului pentru a executa termenul de pedeapsă neexecutat;
- b) condamnatul săvârșeste din imprudență o nouă infracțiune, anularea sau menținerea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen se decide de instanța de judecată;
- c) condamnatul săvârșeste cu intenție o nouă infracțiune, instanța de judecată îi stabilește pedeapsa în condițiile art.85. În același mod se aplică pedeapsa și în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni din imprudență dacă instanța de judecată anulează liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.

Articolul 92. Înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă

(1) În privința persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, instanța de judecată, ținând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, de la pedeapsa complementară.

(2) Înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puțin o treime din termenul de pedeapsă.

(3) La înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse.

Articolul 93. Liberarea de pedeapsă a minorilor

1) Minorii condamnați pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave pot fi liberați de pedeapsă de către instanța de judecată dacă se va constata că scopurile pedepsei pot fi atinse prin internarea lor într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare, precum și prin aplicarea altor măsuri de constrângere cu caracter educativ, prevăzute la art.104.

(2) Internarea minorilor într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare se stabilește de către instanța de judecată pe un termen de pînă la atingerea majoratului. Prolungirea termenului de aflare a persoanei în aceste instituții după atingerea vîrstei de 18 ani este permisă numai pînă la absolvirea unei școli de cultură generală sau de meserii.

Articolul 94. Liberarea de pedeapsă datorită schimbării situației

Persoana care a săvîrșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de pedeapsă dacă se va constata că, la data judecării cauzei, datorită schimbării situației, fapta săvîrșită și-a pierdut caracterul prejudiciabil și, în virtutea comportării ireproșabile după săvîrșirea infracțiunii, persoana respectivă poate fi corectată fără executarea pedepsei.

Articolul 95. Liberarea de la executarea pedepsei a persoanelor grav bolnave

(1) Persoana care, în timpul executării pedepsei, s-a îmbolnăvit de o boală psihică, ce o lipsește de posibilitatea de a-și da seama de acțiunile sale sau de a le dirija, este liberată de executarea pedepsei. Acestei persoane instanța de judecată îi poate aplica măsuri de constrîngere cu caracter medical.

(2) Persoana care, după săvîrșirea infracțiunii sau în timpul executării pedepsei, s-a îmbolnăvit de o boală gravă, alta decît cea specificată la alin.(1), ce împiedică executarea pedepsei, poate fi liberată de executarea pedepsei de către instanța de judecată.

(3) Militarul aflat sub arest sau într-o unitate militară disciplinară se liberează de executarea ulterioară a pedepsei dacă s-a îmbolnăvit de o boală care îl face inapt pentru serviciul militar. Partea neexecutată a pedepsei poate fi înlocuită cu o pedeapsă mai blîndă.

(4) Persoanele menționate la alin.(1)-(3), în cazul însănătoșirii lor, pot fi supuse pedepsei dacă nu au expirat termenele prescripției prevăzute la art.60 și 97.

Articolul 96. Amînarea executării pedepsei pentru femei gravide și femei care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani

(1) Femeilor condamnate gravide și celor care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani, cu excepția celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave împotriva persoanei, instanța de judecată le poate amîna executarea pedepsei pînă la atingerea de către copil a vîrstei de 8 ani.

(2) În cazul în care vreuna din persoanele condamnate, menționate la alin.(1), a renunțat la copil sau continuă să se eschiveze de la educarea lui după avertismentul făcut de organul care exercită controlul asupra comportamentului condamnatei față de care executarea pedepsei a fost amînată, instanța de judecată, la propunerea organului nominalizat, poate să anuleze amînarea executării pedepsei și să trimită condamnată pentru executarea pedepsei la locul stabilit în hotărîrea judecătorească.

(3) La atingerea de către copil a vîrstei de 8 ani, instanța de judecată:

a) liberează condamnată de executarea părții neexecutate a pedepsei;

b) înlocuiește partea neexecutată a pedepsei cu o pedeapsă mai blîndă;

c) trimite condamnată în instituția corespunzătoare pentru executarea părții neexecutate a pedepsei.

(4) Dacă în perioada amânării executării pedepsei condamnată săvârșește o nouă infracțiune, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art.85.

Articolul 97. Prescripția executării sentinței de condamnare

(1) Sentința de condamnare nu se pune în executare dacă acest lucru nu a fost făcut în următoarele termene, calculate din ziua în care aceasta a rămas definitivă:

- a) 2 ani, în caz de condamnare pentru o infracțiune ușoară;
- b) 6 ani, în caz de condamnare pentru o infracțiune mai puțin gravă;
- c) 10 ani, în caz de condamnare pentru o infracțiune gravă;
- d) 15 ani, în caz de condamnare pentru o infracțiune deosebit de gravă;
- e) 20 de ani, în caz de condamnare pentru o infracțiune excepțional de gravă.

(2) Termenele de prescripție a executării pedepsei se reduc pe jumătate pentru persoanele care, la data săvârșirii infracțiunii, erau minori.

(3) Curgerea prescripției se întrerupe dacă persoana se sustrage de la executarea pedepsei sau dacă, pînă la expirarea termenelor prevăzute la alin.(1) și (2), săvârșește cu intenție o nouă infracțiune. În cazul eschivării de la executarea pedepsei, curgerea termenului de prescripție începe din momentul prezentării persoanei pentru executarea pedepsei sau din momentul reținerii acesteia, iar în caz de comitere a unei noi infracțiuni - din momentul săvârșirii ei.

(4) Prescripția nu înlătură executarea pedepselor principale stabilite pentru infracțiunile contra păcii și securității omenirii sau pentru infracțiunile de război, prevăzute la art.135-137, 139 și 143.

Capitolul X

MĂSURILE DE SIGURANȚĂ

Articolul 98. Scopul și tipurile măsurilor de siguranță

(1) Măsurile de siguranță au drept scop înlăturarea unui pericol și preîntîmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală.

(2) Măsuri de siguranță sînt:

- a) măsurile de constrîngere cu caracter medical;
- b) măsurile de constrîngere cu caracter educativ;
- c) expulzarea;
- d) confiscarea specială.

Articolul 99. Aplicarea măsurilor de constrîngere cu caracter medical

Persoanelor care au săvîrșit fapte prevăzute de legea penală în stare de iresponsabilitate sau care au săvîrșit asemenea fapte în stare de responsabilitate, dar, pînă la pronunțarea sentinței sau în timpul executării pedepsei, s-au îmbolnăvit de o boală psihică, din care cauză ele sînt incapabile să-și dea

seama de acțiunile lor sau să le dirijeze, instanța de judecată poate să le aplice următoarele măsuri de constrângere cu caracter medical, care se înlăptuiesc de către instituțiile curative ale organelor de ocrotire a sănătății:

a) internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită;

b) internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă.

Articolul 100. Internarea într-o instituție psihiatrică

(1) Internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită poate fi aplicată de către instanța de judecată unui alienat care, din cauza stării psihice și a caracterului faptei prejudiciabile săvârșite, are nevoie de îngrijire spitalicească și de tratament în condiții de supraveghere obișnuită.

(2) Internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă poate fi aplicată de către instanța de judecată unui alienat care, din cauza stării psihice și a caracterului faptei prejudiciabile săvârșite, prezintă un pericol deosebit pentru societate și are nevoie de îngrijire spitalicească și de tratament în condiții de supraveghere riguroasă.

(3) Persoanele internate în instituții psihiatrice cu supraveghere riguroasă sînt deținute în condiții ce exclud posibilitatea săvârșirii de către ele a unei noi fapte prejudiciabile.

Articolul 101. Stabilirea, schimbarea, prelungirea și încetarea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical alienaților

(1) Instanța de judecată, considerînd că este necesar de a aplica o măsură de constrângere cu caracter medical, alege forma acesteia în funcție de boala mintală a persoanei, de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvârșite. Persoana supusă tratamentului forțat sau reprezentantul acesteia are dreptul de a cere unei instituții medicale independente avizul asupra stării de sănătate a persoanei căreia i se aplică măsuri de constrângere cu caracter medical.

(2) Instanța de judecată, în temeiul avizului instituției medicale, dispune încetarea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical în cazul însănătoșirii persoanei sau al unei astfel de schimbări a caracterului bolii care exclude necesitatea aplicării acestor măsuri.

(3) Schimbarea măsurii de constrângere cu caracter medical sau prelungirea termenului de aplicare a ei se face, de asemenea, de instanța de judecată, atît din oficiu, cît și la cererea persoanei respective sau a reprezentantului acesteia, în baza unui control, efectuat cel puțin o dată la 6 luni, privind necesitatea aplicării acestei măsuri.

(4) Dacă instanța de judecată nu va găsi necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical unui alienat, precum și în cazul încetării aplicării unor astfel de măsuri, ea îl poate încredința spre îngrijire rudelor sau tutorilor, dar sub o supraveghere medicală obligatorie.

Articolul 102. Deducerea duratei de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical

(1) Persoanei care, după săvârșirea infracțiunii sau în timpul executării pedepsei, s-a îmbolnăvit de o boală psihică, din care cauză ea este incapabilă să-și dea seama de acțiunile sale sau să le dirijeze, instanța de judecată îi poate aplica pedeapsa după însănătoșire dacă nu a expirat termenul de prescripție sau dacă nu există alte motive pentru liberarea ei de răspundere penală și de pedeapsă.

(2) În caz de aplicare a pedepsei după însănătoșire, durata de aplicare a măsurilor de constrângere

cu caracter medical se deduce din termenul pedepsei.

Articolul 103. Aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical alcoolicii și narcomanilor sau punerea lor sub curatelă

(1) În caz de săvârșire a infracțiunii de către un alcoolic sau un narcoman, dacă există avizul medical corespunzător, instanța de judecată, din oficiu ori la cererea colectivului de muncă sau a organului de ocrotire a sănătății, concomitent cu pedeapsa pentru infracțiunea săvârșită, poate să aplice acestei persoane tratamentul medical forțat.

(2) Persoanele menționate la alin.(1), condamnate la pedepse neprivative de libertate, vor fi supuse unui tratament forțat în instituțiile medicale cu regim special.

(3) Dacă persoanele menționate la alin.(1) au fost condamnate la pedeapsa cu închisoare, în timpul executării pedepsei ele vor fi supuse unui tratament medical forțat, iar după eliberare din locurile de deținere, dacă este necesară continuarea unui astfel de tratament, ele vor fi tratate în instituții medicale cu regim special.

(4) Încetarea tratamentului medical forțat este dispusă de către instanța de judecată, la propunerea instituției medicale în care se tratează persoana respectivă.

(5) Dacă infracțiunea a fost săvârșită de o persoană care abuzează de alcool și prin aceasta își pune familia într-o situație materială grea, instanța de judecată, concomitent cu aplicarea pedepsei neprivative de libertate pentru infracțiunea săvârșită, este în drept, la cererea colectivului de muncă sau a rudelor apropiate ale persoanei în cauză, să o pună sub curatelă.

Articolul 104. Aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ

(1) Persoanelor liberate de răspundere penală în conformitate cu art.54, instanța de judecată le poate aplica următoarele măsuri de constrângere cu caracter educativ:

a) avertismentul;

b) încredințarea minorului pentru supraveghere părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor specializate de stat;

c) obligarea minorului să repare daunele cauzate. La aplicarea acestei măsuri se ia în considerare starea materială a minorului;

d) obligarea minorului de a urma un curs de tratament medical de reabilitare psihologică;

e) internarea minorului într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare.

(2) Enumerarea de la alin.(1) are un caracter exhaustiv.

(3) Minorului îi pot fi aplicate concomitent câteva măsuri de constrângere cu caracter educativ.

(4) În cazul eschivării sistematice de la măsurile de constrângere cu caracter educativ de către minor, instanța de judecată, la propunerea organelor de stat specializate, anulează măsurile aplicate și decide trimiterea cauzei penale procurorului sau stabilește pedeapsa conform legii în baza căreia persoana a fost condamnată, după caz.

Articolul 105. Expulzarea

(1) Cetățenilor străini și apatrizilor care au fost condamnați pentru săvârșirea unor infracțiuni li se poate interzice rămânerea pe teritoriul țării.

(2) În cazul în care expulzarea însoțește pedeapsa cu închisoare sau cu arest, aducerea la îndeplinire a expulzării are loc după executarea pedepsei.

(3) La luarea deciziei privind expulzarea persoanelor prevăzute la alin.(1) se va ține cont de dreptul la respectarea vieții private a acestora.

Articolul 106. Confiscarea specială

(1) Confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni. În cazul în care bunurile utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni nu mai există, se confiscă contravaloarea acestora.

(2) Sînt supuse confiscării speciale lucrurile:

a) rezultate din fapta prevăzută de prezentul cod;

b) folosite sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni, dacă sînt ale infractorului;

c) date pentru a determina săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a-l răsplăti pe infractor;

d) dobîndite în mod vădit prin săvârșirea infracțiunii, dacă nu urmează a fi restituite persoanei vătămate sau nu sînt destinate pentru despăgubirea acesteia;

e) deținute contrar dispozițiilor legale.

(3) Confiscarea specială se aplică persoanelor care au comis fapte prevăzute de prezentul cod. Pot fi supuse confiscării speciale și bunurile menționate la alin.(2), dar care aparțin altor persoane și care le-au acceptat știind despre dobîndirea ilegală a acestor bunuri.

(4) Confiscarea specială se poate aplica chiar dacă făptuitorului nu i se stabilește o pedeapsă penală.

(5) Confiscarea specială nu se aplică în cazul infracțiunilor săvârșite prin intermediul unui organ de presă sau al oricărui alt mijloc de informare în masă.

Capitolul XI

CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ RĂSPUNDEREA PENALĂ

SAU CONSECINȚELE CONDAMNĂRII

Articolul 107. Amnistia

(1) Amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

(2) Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

Articolul 108. Grațierea

(1) Grațierea este actul prin care persoana condamnată este liberată, în tot sau în parte, de pedeapsa stabilită ori pedeapsa stabilită este comutată.

(2) Grațierea se acordă de către Președintele Republicii Moldova în mod individual.

(3) Grațierea nu are efecte asupra pedepselor complementare, cu excepția cazului în care se dispune altfel prin actul de grațiere.

(4) Grațierea nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

Articolul 109. Împăcarea

(1) Împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II - VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală.

(2) Împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

(3) Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face de reprezentanții lor legali. Cei cu capacitate de exercițiu restrînsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

Articolul 110. Noțiunea de antecedente penale

Antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămînerii definitive a sentinței de condamnare, generînd consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat pînă la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării.

Articolul 111. Stingerea antecedentelor penale

(1) Se consideră ca neavînd antecedente penale persoanele:

a) liberate de pedeapsă penală;

b) liberate, potrivit actului de amnistie, de răspunderea penală;

c) liberate, potrivit actului de amnistie sau grațiere, de executarea pedepsei pronunțate prin sentința de condamnare;

d) condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei dacă, în termenul de probă, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu a fost anulată;

e) condamnate la o pedeapsă mai blîndă decît închisoarea - după executarea pedepsei;

f) care au executat pedeapsa într-o unitate militară disciplinară sau au fost eliberate din aceasta înainte de termen;

g) condamnate la închisoare pentru săvîrșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave - dacă au expirat 2 ani după executarea pedepsei;

h) condamnate la închisoare pentru săvîrșirea unei infracțiuni grave - dacă au expirat 6 ani după executarea pedepsei;

i) condamnate la închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave – dacă au expirat 8 ani după executarea pedepsei;

j) condamnate la închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni excepțional de grave – dacă au expirat 10 ani după executarea pedepsei.

(2) Dacă condamnatul, în modul stabilit de lege, a fost liberat înainte de termen de executarea pedepsei sau partea neexecutată a pedepsei i-a fost înlocuită cu o pedeapsă mai blândă, termenul stingerii antecedentelor penale se calculează pornindu-se de la termenul real al pedepsei executate, din momentul liberării de executarea pedepsei principale și complementare.

(3) Stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.

Articolul 112. Reabilitarea judecătorească

(1) Dacă persoana care a executat pedeapsa penală a dat dovadă de o comportare ireproșabilă, la cererea sa, instanța de judecată poate anula antecedentele penale pînă la expirarea termenelor de stingere a acestora. Drept condiții pentru primirea cererii de reabilitare judecătorească pot fi:

a) condamnatul nu a comis o nouă infracțiune;

b) a expirat cel puțin jumătate din termenul prevăzut la art.111 alin.(1) și (2);

c) condamnatul a avut o comportare ireproșabilă;

d) condamnatul a achitat integral despăgubirile civile, la plata cărora a fost obligat prin hotărîre judecătorească, precum și cheltuielile de judecată;

e) condamnatul își are asigurată existența prin muncă sau prin alte mijloace oneste, a atins vîrstă de pensionare sau este incapabil de muncă.

(2) Reabilitarea anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.

(3) În caz de respingere a cererii de reabilitare, nu se poate face o nouă cerere decît după un an.

(4) Anularea reabilitării judecătorești se efectuează în cazul în care, după acordarea ei, s-a descoperit că cel reabilitat a mai avut o condamnare care, dacă ar fi fost cunoscută, conducea la respingerea cererii de reabilitare.

Capitolul XII

CALIFICAREA INFRACTIUNII

Articolul 113. Noțiunea de calificare a infracțiunii

(1) Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

(2) Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Articolul 114. Calificarea infracțiunilor în cazul unui concurs de infracțiuni

Calificarea infracțiunilor în cazul unui concurs de infracțiuni, determinat la art.33, se efectuează cu invocarea tuturor articolelor sau alineatelor unui singur articol din legea penală care prevăd faptele prejudiciabile săvârșite.

Articolul 115. Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței normelor penale

(1) Concurența normelor penale presupune săvârșirea de către o persoană sau de către un grup de persoane a unei fapte prejudiciabile, cuprinse în întregime de dispozițiile a două sau mai multor norme penale și constituind o singură infracțiune.

(2) Alegerea uneia din normele concurente care reflectă cel mai exact natura juridică a faptei prejudiciabile comise se efectuează în condițiile art.116-118.

Articolul 116. Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre normele generale și cele speciale

(1) Normă generală se consideră norma penală care prevede două sau mai multe fapte prejudiciabile, iar normă specială – norma penală care prevede numai cazurile particulare ale acestor fapte.

(2) În cazul concurenței dintre norma generală și cea specială, se aplică numai norma specială.

Articolul 117. Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre două norme speciale

Concurența dintre două norme speciale are următoarele varietăți:

a) dintre componenta de infracțiune cu circumstanțe atenuante și alta cu circumstanțe agravante – infracțiunea se califică în baza celei cu circumstanțe atenuante;

b) dintre două componente de infracțiuni cu circumstanțe atenuante – infracțiunea se califică în baza normei penale care prevede pedeapsa mai blândă;

c) dintre două componente de infracțiuni cu circumstanțe agravante – infracțiunea se califică în baza normei penale care prevede o pedeapsă mai aspră.

Articolul 118. Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o parte și un întreg

(1) Concurența dintre o parte și un întreg reprezintă existența a două sau mai multor norme penale, una din ele cuprinzând fapta prejudiciabilă în întregime, iar celelalte – numai unele părți ale ei.

(2) Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o parte și un întreg se efectuează în baza normei care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Capitolul XIII

ÎNȚELESUL UNOR TERMENI SAU EXPRESII

ÎN PREZENTUL COD

Articolul 119. Dispoziții generale

Ori de câte ori legea penală folosește un termen sau o expresie dintre cele definite în prezentul

capitol, înțelesul lor este cel prevăzut la articolele ce urmează.

Articolul 120. Teritoriul

Prin teritoriul Republicii Moldova și teritoriul țării se înțelege întinderea de pământ și apele cuprinse între frontierele Republicii Moldova, cu subsolul și spațiul ei aerian.

Articolul 121. Secretul de stat

Prin secret de stat se înțeleg informațiile protejate de stat în domeniul activității lui militare, economice, tehnico-științifice, de politică externă, de recunoaștere, de contrainformații și operative de investigații, a căror răspândire, divulgare, pierdere, sustragere sau nimicire poate periclita securitatea statului.

Articolul 122. Persoana care se bucură de protecție internațională

Prin persoană care se bucură de protecție internațională se înțelege:

- a) șeful statului străin, inclusiv fiecare membru al organului colegial care exercită funcțiile șefului de stat conform constituției statului respectiv, fie șeful guvernului, fie ministrul de externe al statului străin, precum și membrii familiilor lor care îi însoțesc;
- b) oricare reprezentant ori persoană cu funcție de răspundere a statului străin sau oricare persoană cu funcție de răspundere ori alt agent al organizației internaționale interguvernamentale care, conform dreptului internațional, are dreptul la protecție specială contra oricărui atac asupra persoanei, libertății și demnității sale, precum și membrii familiei lor care locuiesc împreună cu ei.

Articolul 123. Persoana cu funcție de răspundere

(1) Prin persoană cu funcție de răspundere se înțelege persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

(2) Prin persoană cu înaltă funcție de răspundere se înțelege persoana cu funcție de răspundere al cărei mod de numire sau alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova și de legile organice, precum și persoanele cărora persoana cu înaltă funcție de răspundere le-a delegat împuternicirile sale.

Articolul 124. Persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală

Prin persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală se înțelege persoana căreia, în organizația indicată sau într-o subdiviziune a acesteia, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor sau acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

Articolul 125. Desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător

Prin desfășurare ilegală a activității de întreprinzător se înțelege:

- a) desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrarea (reînregistrarea) la organele autorizate;
- b) desfășurarea unor genuri de activitate interzise de legislație;
- c) desfășurarea activității de întreprinzător prin intermediul filialelor, reprezentanțelor, sucursalelor, secțiilor, magazinelor, depozitelor, unităților comerciale și altor unități neînregistrate în modul stabilit de legislație;
- d) desfășurarea activității de întreprinzător fără utilizarea mărcilor comerciale și de fabrică și fără indicarea în documente a codurilor fiscale, în cazul când folosirea sau indicarea lor este prevăzută de legislație, ori desfășurarea acestei activități cu utilizarea unor coduri fiscale străine sau plastografiate.

Articolul 126. Proportii deosebit de mari, proporții mari, daune considerabile și daune esențiale.

(1) Se consideră proporții deosebit de mari, proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 1500 și, respectiv 500 unități convenționale de amendă.

(2) Caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(3) Daunele cauzate de sustragerea sau circulația ilegală a substanțelor narcotice și psihotrope se determină pornindu-se de la dozele mici sau mari ale acestora aprobate de Comitetul Permanent pentru Controlul asupra Drogurilor.

Articolul 127. Timpul de război

Prin timp de război se înțelege intervalul de la data declarării mobilizării sau a începerii operațiilor de război pînă la data trecerii armatei la starea de pace.

Articolul 128. Infracțiuni militare

(1) Prin infracțiuni militare se înțeleg infracțiunile, prevăzute de prezentul cod, contra modului stabilit de îndeplinire a serviciului militar, săvârșite de persoanele care îndeplinesc serviciul militar în termen sau în bază de contract, trec pregătirea militară obligatorie sau sînt chemate la concentrări.

(2) Militarii care au săvârșit infracțiuni sînt trași la răspundere penală în conformitate cu prevederile părților generală și specială ale prezentului cod.

Articolul 129. Armele

(1) Prin arme se înțeleg instrumentele, piesele sau dispozitivele astfel declarate prin dispoziții legale.

(2) Sînt asimilate armelor orice alte obiecte ce ar putea fi folosite ca arme sau care au fost întrebuințate pentru atac.

Articolul 130. Mercenar

Prin mercenar se înțelege persoana care activează pe teritoriul unui stat implicat într-un conflict armat sau în acțiuni militare, în scopul primirii unei recompense materiale, nefiind cetățean al acestui stat, neavând domiciliu permanent pe teritoriul acestuia și nefiind împuternicită cu executarea unor obligații oficiale.

Articolul 131. Fapta săvârșită în public

Prin faptă săvârșită în public se înțelege fapta comisă:

- a) într-un loc care, prin natura sau destinația lui, este întotdeauna accesibil publicului, chiar dacă în momentul săvârșirii faptei în acel loc nu era prezentă nici o persoană, dar făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului;
- b) în orice alt loc accesibil publicului dacă în momentul săvârșirii faptei erau de față două sau mai multe persoane;
- c) într-un loc inaccesibil publicului, cu intenția însă ca fapta să fie auzită sau văzută, dacă aceasta s-a produs față de două sau mai multe persoane;
- d) într-o adunare sau reuniune de mai multe persoane, cu excepția reuniunilor care pot fi considerate cu caracter familial, datorită naturii relațiilor dintre persoanele participante;
- e) prin orice mijloace recurgând la care făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului.

Articolul 132. Mijloacele de transport

Prin mijloace de transport se înțeleg toate tipurile de automobile, tractoare și alte tipuri de mașini autopropulsate, tramvaiele și troleibuzele, precum și motocicletele și alte mijloace de transport mecanice.

Articolul 133. Valori culturale

Prin valori culturale cu caracter religios sau laic se înțeleg valorile indicate în Convenția Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură din 14 noiembrie 1970 privind măsurile îndreptate spre interzicerea și prevenirea introducerii, scoaterii și transmiterii ilicite a dreptului de proprietate asupra valorilor culturale.

Articolul 134. Rudenia

- (1) Prin rudenie se înțelege legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun. În primul caz, rudenia este în linie dreaptă, iar în al doilea caz – în linie colaterală.
- (2) Gradul de rudenie se stabilește prin numărul de nașteri.
- (3) Rudele unuia dintre soți sînt afinii celuilalt soț. Linia și gradul de afinitate sînt asimilate liniei și gradului de rudenie.
- (4) Rude apropiate sînt părinții, copiii, înfietorii, copiii înfiați, frații și surorile, bunicii și nepoții lor.

PARTEA SPECIALĂ

Capitolul I

INFRAȚIUNI CONTRA PĂCII ȘI SECURITĂȚII OMENIRII,

INFRAȚIUNI DE RĂZBOI

Articolul 135. Genocidul

Săvârșirea, în scopul de a nimici în totalitate sau în parte un grup național, etnic, rasial sau religios, a vreuneia din următoarele fapte:

- a) omorîrea membrilor acestui grup;
- b) atingerea gravă a integrității fizice sau mintale a membrilor grupului;
- c) luarea de măsuri pentru scăderea natalității în sânul grupului;
- d) traficul copiilor ce țin de grupul respectiv;
- e) supunerea intenționată a grupului la condiții de existență care conduc la exterminarea lui fizică totală sau parțială,

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 136. Ecocidul

Distrugerea intenționată în masă a florei sau a faunei, intoxicarea atmosferei ori a resurselor acvatice, precum și săvârșirea altor acțiuni ce pot provoca sau au provocat o catastrofă ecologică,

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

Articolul 137. Tratamente inumane

(1) Supunerea, prin orice metode, la tortură sau tratamente inumane pentru a cauza în mod intenționat mari suferințe sau vătămări grave integrității corporale sau sănătății răniților, bolnavilor, prizonierilor, persoanelor civile, membrilor personalului sanitar civil sau al Crucii Roșii și al organizațiilor asimilate acesteia, naufragiaților, precum și oricărei alte persoane căzute sub puterea adversarului, ori supunerea acestora la experiențe medicale, biologice sau științifice care nu sînt justificate de un tratament medical în interesul lor

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(2) Săvârșirea față de persoanele indicate la alin.(1) a uneia dintre următoarele fapte:

- a) constrîngerea de a îndeplini serviciul militar în forțele armate ale adversarului;
- b) luarea de ostatici;
- c) deportarea;
- d) dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal;
- e) condamnarea de către o instanță de judecată constituită în mod ilegal fără judecată prealabilă și fără respectarea garanțiilor juridice fundamentale prevăzute de lege

se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(3) Torturarea, mutilarea, exterminarea sau executarea fără o judecată legală a persoanelor menționate la alin.(1)

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 138. Încălcarea dreptului umanitar internațional

(1) Executarea unui ordin nelegitim care conduce la săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.137

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Darea de către șef unui subordonat în timpul conflictului armat sau al acțiunilor militare a unui ordin vădit nelegitim, orientat spre săvârșirea de infracțiuni prevăzute la art.137, dacă lipsesc semnele unei infracțiuni mai grave,

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(3) Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către șef a obligațiilor de preîntâmpinare a săvârșirii de către subordonați a infracțiunilor prevăzute la art.137

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani.

Articolul 139. Planificarea, pregătirea, declanșarea sau ducerea războiului

(1) Planificarea, pregătirea sau declanșarea războiului se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(2) Ducerea războiului

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 140. Propaganda războiului

(1) Propaganda războiului, răspîndirea de informații tendențioase ori inventate, instigatoare la război sau orice alte acțiuni orientate spre declanșarea unui război, săvârșite verbal, în scris, prin intermediul radioului, televiziunii, cinematografului sau prin alte mijloace,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 8 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Săvârșirea acțiunilor prevăzute la alin.(1) de o persoană cu înaltă funcție de răspundere

se pedepsește cu amendă de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 8 la 12 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 141. Activitatea mercenarilor

(1) Participarea mercenarului într-un conflict armat sau la acțiuni militare

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani.

(2) Angajarea, instruirea, finanțarea sau altă asigurare a mercenarilor, precum și folosirea lor într-un conflict armat sau în acțiuni militare,

se pedepesc cu închisoare de la 5 la 15 ani.

Articolul 142. Atacul asupra persoanelor sau instituțiilor care beneficiază de protecție internațională

Atacul asupra reprezentantului unui stat străin sau asupra colaboratorului unei organizații internaționale, persoane care beneficiază de protecție internațională conform prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și asupra oficiilor sau locuințelor acestora, dacă atacul are drept scop provocarea războiului sau complicațiilor internaționale,

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 15 ani.

Articolul 143. Aplicarea mijloacelor și metodelor interzise de ducere a războiului

(1) Aplicarea în cadrul conflictului armat sau al acțiunilor militare a mijloacelor și metodelor de ducere a războiului interzise de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte

se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(2) Aplicarea armei de nimicire în masă interzise de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 144. Clonarea

Crearea ființelor umane prin clonare

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani.

Capitolul II

INFRAACȚIUNI CONTRA VIEȚII ȘI SĂNĂTĂȚII PERSOANEI

Articolul 145. Omorul intenționat

(1) Omorul unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(2) Omorul săvârșit:

a) cu premeditare;

b) din interes material;

c) cu intenții huliganice;

d) în legătură cu îndeplinirea de către victimă a obligațiilor de serviciu sau obștești;

e) profitând de starea de neputință a victimei;

f) cu răpirea sau luarea persoanei în calitate de ostatic

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani.

(3) Omorul săvârșit:

- a) asupra a două sau mai multor persoane;
 - b) asupra soțului (soției) sau a unei rude apropiate;
 - c) cu bună-știință asupra unei femei gravide;
 - d) cu bună-știință asupra unui minor;
 - e) asupra unui reprezentant al autorității publice ori asupra unui militar în timpul sau în legătură cu îndeplinirea de către aceștia a obligațiilor de serviciu;
 - f) de două sau mai multe persoane;
 - g) de către o persoană care a mai săvârșit un omor intenționat prevăzut la alin.(1) sau (2);
 - h) cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice;
 - i) cu scopul de a ascunde o altă infracțiune sau de a înlesni săvârșirea ei, precum și însoțit de viol;
 - j) din motive de dușmănie sau ură socială, națională, rasială sau religioasă;
 - k) prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane;
 - l) cu scopul de a preleva și/sau utiliza ori comercializa organele sau țesuturile victimei;
 - m) la comandă
- se pedepsește cu închisoare de la 20 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 146. Omorul săvârșit în stare de afect

Omorul săvârșit în stare de afect survenită în mod subit, provocată de acte de violență sau de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei, dacă aceste acte au avut sau ar fi putut avea urmări grave pentru cel vinovat sau rudele lui,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

Articolul 147. Pruncuciderea

Omorul copilului nou-născut, săvârșit în timpul nașterii sau imediat după naștere de către mama care se afla într-o stare de tulburare fizică sau psihică, cu diminuarea discernământului, cauzată de

naștere,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 148. Lipsirea de viață la dorința persoanei (eutanasia)

Lipsirea de viață a persoanei în legătură cu o maladie incurabilă sau cu caracterul insuportabil al suferințelor fizice, dacă a existat dorința victimei sau, în cazul minorilor, a rudelor acestora,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 149. Lipsirea de viață din imprudență

(1) Lipsirea de viață din imprudență

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Lipsirea de viață din imprudență a două sau mai multor persoane

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani

Articolul 150. Determinarea la sinucidere

(1) Determinarea la sinucidere sau la tentativă de sinucidere prin persecutare, clevetire ori jignire din partea celui vinovat

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Determinarea la sinucidere sau la tentativă de sinucidere:

a) a soțului (soției) sau a unei rude apropiate;

b) a unui minor;

c) a unei persoane care se află într-o dependență materială sau altă dependență față de cel vinovat;

d) prin comportare plină de cruzime;

e) prin înjosirea sistematică a demnității victimei

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 151. Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății

(1) Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață ori care a provocat pierderea vederii, auzului, graiului sau a unui alt organ ori încetarea funcționării acestuia, o boală psihică sau o altă vătămare a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, ori care a condus la întreruperea sarcinii sau la o desfigurare iremediabilă a feței și/sau a regiunilor adiacente,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) asupra soțului (soției) sau unei rude apropiate;

- b) asupra minorului;
 - c) asupra unei persoane în legătură cu îndeplinirea de către ea a obligațiilor de serviciu sau obștești;
 - d) de două sau mai multe persoane;
 - e) prin schingiuire sau tortură;
 - f) prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane;
 - g) din interes material;
 - h) cu intenții huliganice;
 - i) din motive de dușmănie sau ură socială, națională, rasială sau religioasă
- se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

- a) repetat;
 - b) asupra a două sau mai multor persoane;
 - c) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
 - d) cu scopul de a preleva și/sau utiliza ori comercializa organele sau țesuturile victimei;
 - e) la comandă,
- se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3), care au provocat decesul victimei,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 15 ani.

Articolul 152. Vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății

(1) Vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă,

se pedepsește cu arest de pînă la 6 luni sau cu închisoare de pînă la 4 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

- a) repetat;
- b) asupra a două sau mai multor persoane;
- c) asupra soțului (soției) sau unei rude apropiate;
- d) asupra unei persoane în legătură cu îndeplinirea de către ea a obligațiilor de serviciu sau obștești;

- e) de două sau mai multe persoane;
- f) prin schingiuire sau tortură;
- g) prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane;
- h) din interes material;
- i) cu intenții huliganice;
- j) din motive de dușmănie sau ură socială, națională, rasială sau religioasă;
- k) la comandă

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 153. Vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale sau a sănătății

Vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale sau a sănătății, urmată fie de o dereglare de scurtă durată a sănătății, fie de o pierdere neînsemnată, dar stabilă a capacității de muncă,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la un an.

Articolul 154. Maltratarea intenționată sau alte acte de violență

(1) Maltratarea intenționată sau alte acte de violență, dacă nu au provocat urmările prevăzute la art.151-153,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu arest de până la 6 luni.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

- a) asupra soțului (soției) sau unei rude apropiate;
- b) cu bună-știință asupra unei femei gravide;
- c) asupra unui minor;
- d) asupra unei persoane în legătură cu îndeplinirea de către ea a obligațiilor de serviciu sau obștești;
- e) de două sau mai multe persoane;
- f) profitând de starea de neputință a victimei;
- g) cu folosirea unor instrumente speciale de tortură;
- h) la comandă

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de până la un an.

Articolul 155. Amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății

Amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu arest de pînă la 6 luni, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Articolul 156. Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect

Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect, survenită în mod subit provocată de acte de violență, de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei, dacă aceste acte au avut sau ar fi putut avea urmări grave pentru cel vinovat sau rudele lui,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu arest de pînă la 6 luni, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

Articolul 157. Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență

Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Articolul 158. Constrîngerea persoanei la prelevarea organelor sau țesuturilor pentru transplantare

(1) Constrîngerea persoanei la prelevarea organelor sau țesuturilor pentru transplantare sau în alte scopuri, săvîrșită cu aplicarea violenței ori cu amenințarea aplicării ei,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită asupra unei persoane despre care cel vinovat știa cu certitudine că se află în stare de neputință ori în dependență materială sau altă dependență față de el

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 159. Provocarea ilegală a avortului

(1) Întreruperea cursului sarcinii, prin orice mijloace, săvîrșită:

a) în afara instituțiilor medicale sau cabinetelor medicale autorizate în acest scop;

b) de către o persoană care nu are studii medicale superioare speciale;

c) în cazul sarcinii ce depășește 12 săptămîni, în lipsa indicațiilor medicale, stabilite de Ministerul Sănătății;

d) în cazul contraindicațiilor medicale pentru efectuarea unei asemenea operații;

e) în condiții antisanitare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvîrșită repetat;

b) care a cauzat din imprudență o vătămare gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății;

c) care a provocat din imprudență decesul victimei

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 160. Efectuarea ilegală a sterilizării chirurgicale

(1) Efectuarea ilegală a sterilizării chirurgicale de către medic

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 200 unități convenționale cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) în unități medico-sanitare nespecializate;

b) de către o persoană fără studii medicale superioare speciale

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care:

a) au fost săvîrșite repetat;

b) au cauzat din imprudență o dereglare îndelungată a sănătății ori o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;

c) au provocat din imprudență decesul pacientului,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 161. Efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțămîntul pacientei

Efectuarea de către medic a fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțămîntul scris al pacientei

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 162. Neacordarea de ajutor unui bolnav

(1) Neacordarea de ajutor, fără motive întemeiate, unui bolnav de către o persoană care, în virtutea legii sau a regulilor speciale, era obligată să îl acorde

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu arest de pînă la 6 luni.

(2) Aceeași faptă care a provocat din imprudență:

a) o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul bolnavului

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Articolul 163. Lăsarea în primejdie

(1) Lăsarea, cu bună-știință, fără ajutor a unei persoane care se află într-o stare periculoasă pentru viață și este lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza vîrstei fragede sau înaintate, a bolii sau a neputinței, în cazurile cînd cel vinovat fie că a avut posibilitatea de a acorda ajutor părții vătămate, fiind obligat să îi poarte de grijă, fie că el însuși a pus-o într-o situație periculoasă pentru viață,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 200 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași faptă care a provocat din imprudență:

a) o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul victimei

se pedepsește cu închisoare de pînă la 4 ani.

Capitolul III

INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII,

CINSTEI ȘI DEMNITĂȚII PERSOANEI

Articolul 164. Răpirea unei persoane

(1) Răpirea unei persoane

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) repetat;

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) asupra unei femei gravide;

d) cu bună-știință asupra unui minor;

- e) de două sau mai multe persoane;
- f) din interes material;
- g) cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care:

- a) au fost săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- b) au cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății ori decesul victimei,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 800 la 1500 unități convenționale.

Articolul 165. Traficul de ființe umane

(1) Recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane în scop de exploatare sexuală comercială sau necomercială, prin muncă sau servicii forțate, în sclavie sau în condiții similare sclaviei, de folosire în conflicte armate sau în activități criminale, de prelevare a organelor sau țesuturilor pentru transplantare, săvârșită prin:

a) amenințare cu aplicarea sau aplicarea violenței fizice sau psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, inclusiv prin răpire, prin confiscare a documentelor și prin servitute, în scopul întoarcerii unei datorii a cărei mărime nu este stabilită în mod rezonabil;

b) înșelăciune;

c) abuz de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere, dare sau primire a unor plăți sau beneficii pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra unei alte persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) repetat;

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) asupra unei femei gravide;

d) de două sau mai multe persoane;

e) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața, sănătatea fizică sau psihică a persoanei;

f) prin folosirea torturii, a tratamentelor inumane sau degradante pentru a asigura subordonarea persoanei ori prin folosirea violului, dependenței fizice, a armei, a amenințării cu divulgarea informațiilor confidențiale familiei victimei sau altor persoane, precum și a altor mijloace,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

- a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- b) soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau cu o boală psihică a persoanei, sau cu decesul acesteia,

se pedepsesc cu închisoare de la 15 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

4) Victima traficului de ființe umane este absolvită de răspundere penală pentru infracțiunile săvârșite de ea în legătură cu această calitate procesuală dacă a acceptat colaborarea cu organul de urmărire penală în cauza dată.

Articolul 166. Privațiunea ilegală de libertate

(1) Privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia, se pedepsește cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

- a) repetat;
- b) asupra a două sau mai multor persoane;
- c) cu bună-știință asupra unui minor;
- d) de două sau mai multe persoane;
- e) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei;
- f) cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), însoțite de cauzarea unei vătămări grave integrității corporale sau sănătății ori soldate cu decesul victimei din imprudență,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Articolul 167. Sclavia și condițiile similare sclaviei

Punerea sau ținerea unei persoane în condiții în care o altă persoană exercită stăpînire asupra acesteia sau determinarea ei, prin utilizarea înșelăciunii, constrîngerii, violenței sau amenințării cu violență, să se angajeze sau să rămîna în raport de concubinaj sau căsătorie

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 10 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 168. Munca forțată

Forțarea unei persoane să presteze o muncă împotriva dorinței sale sau forțarea la muncă obligatorie, ținerea persoanei în servitute pentru achitarea unei datorii, obținerea muncii sau a

serviciilor prin înșelăciune, constrângere, violență sau amenințare cu violență

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale.

Articolul 169. Internarea ilegală într-o instituție psihiatrică

(1) Internarea ilegală într-o instituție psihiatrică a unei persoane vădit sănătoase din punct de vedere psihic

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune care a cauzat din imprudență:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul victimei

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani cu privarea de dreptul de ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani.

Capitolul IV

INFRACTIUNILE PRIVIND VIAȚA SEXUALĂ

Articolul 171. Violul

(1) Violul, adică raportul sexual săvîrșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitînd de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani.

(2) Violul:

a) săvîrșit repetat;

b) săvîrșit cu bună-știință asupra unui minor;

c) săvîrșit de două sau mai multe persoane;

d) săvîrșit prin drogarea sau otrăvirea prealabilă intenționată a victimei;

e) însoțit de contaminarea intenționată cu o boală venerică;

f) însoțit de torturarea victimei;

g) însoțit cu amenințarea victimei sau a rudelor ei apropiate, cu moartea ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani.

(3) Violul:

a) persoanei care se afla în grija, sub ocrotirea, protecția, la educarea sau tratamentul făptuitorului;

- b) unei persoane minore în vîrstă de pînă la 14 ani;
- c) însoțit de contaminarea intenționată cu maladia SIDA;
- d) care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;
- e) care a provocat din imprudență decesul victimei;
- f) soldat cu alte urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 172. Acțiuni violente cu caracter sexual

(1) Homosexualismul, lesbianismul sau satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvîrșite prin constrîngere fizică sau psihică a persoanei ori profitînd de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

- a) săvîrșite repetat;
 - b) săvîrșite cu bună-știință asupra unui minor;
 - c) săvîrșite de două sau mai multe persoane;
 - d) însoțite de contaminarea intenționată cu o boală venerică;
 - e) însoțite de amenințarea cu moartea sau cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății
- se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 15 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care:

- a) au fost săvîrșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vîrsta de 14 ani;
- b) au cauzat contaminarea intenționată cu maladia SIDA;
- c) au cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;
- d) au provocat din imprudență decesul victimei;
- e) au provocat alte urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 173. Constrîngerea la acțiuni cu caracter sexual

Constrîngerea unei persoane la raporturi sexuale, homosexualism, lesbianism ori la săvîrșirea altor acțiuni cu caracter sexual prin șantaj sau profitînd de dependența materială, de serviciu sau de altă natură a victimei

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 174. Raportul sexual cu o persoană care nu a atins vârsta de 16 ani

Raportul sexual, homosexualismul, lesbianismul, cu o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 16 ani

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 5 ani.

Articolul 175. Acțiuni perverse

Săvîrșirea de acțiuni perverse față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 16 ani

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Capitolul V

INFRAȚIUNI CONTRA DREPTURILOR POLITICE, DE MUNCĂ ȘI ALTOR DREPTURI CONSTITUȚIONALE ALE CETĂȚENILOR

Articolul 176. Încălcarea egalității în drepturi a cetățenilor

Încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor, garantate prin Constituție și prin alte legi, în dependență de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație:

a) săvîrșită de o persoană cu funcție de răspundere;

b) soldată cu daune în proporții considerabile,

se pedepsește cu amendă de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 177. Încălcarea inviolabilității vieții personale

(1) Culegerea ilegală sau răspîndirea cu bună-știință a informațiilor, ocrotite de lege, despre viața personală ce constituie secret personal sau familial al altei persoane fără consimțămîntul ei

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

(2) Răspîndirea informațiilor menționate la alin.(1):

a) într-un discurs public, prin mass-media;

b) prin folosirea intenționată a situației de serviciu

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu arest de pînă la 6

luni.

Articolul 178. Violarea dreptului la secretul corespondenței

(1) Violarea dreptului la secretul scrisorilor, telegramelor, coletelor și altor trimiteri poștale, al convorbirilor telefonice și înștiințărilor telegrafice, cu încălcarea legislației,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 200 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) cu folosirea situației de serviciu;

b) prin utilizarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru dobîndirea ilicită a informației;

c) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale

se pedepsește cu amendă de la 200 la 400 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore, sau cu arest de pînă la 6 luni, sau cu închisoare de pînă la 3 ani sau cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a desfășura o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Articolul 179. Violarea de domiciliu

(1) Pătrunderea sau rămînerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțămîntul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, precum și perchezițiile și cercetările ilegale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) cu folosirea situației de serviciu;

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 180. Încălcarea intenționată a legislației privind accesul la informație

Încălcarea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a procedurii legale de asigurare și de realizare a dreptului de acces la informație, încălcare ce a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei care a solicitat informații referitoare la ocrotirea sănătății populației, la securitatea publică, la protecția mediului,

se pedepsește cu închisoare pe un termen de pînă la 3 ani sau cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 181. Împiedicarea exercitării libere a dreptului electoral sau a activității organelor electorale

Împiedicarea prin orice mijloace a exercitării libere a dreptului electoral sau împiedicarea activității organelor electorale:

- a) săvârșită prin blocarea sau atacarea localurilor secțiilor de votare prin orice mijloc și în orice formă;
- b) săvârșită prin sustragerea urnelor de vot sau a documentelor electorale;
- c) săvârșită cu periclitarea vieții persoanei;
- d) însoțită de vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;
- e) soldată cu alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 182. Falsificarea rezultatelor votării

Falsificarea, prin orice mijloace, a rezultatelor votării

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

Articolul 183. Încălcarea regulilor de protecție a muncii

(1) Încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală a tehnicii securității, a igienei industriale sau a altor reguli de protecție a muncii, dacă această încălcare a provocat accidente cu oameni sau alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat din imprudență decesul unei persoane

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Articolul 184. Violarea dreptului la libertatea întrunirilor

(1) Violarea dreptului la libertatea întrunirilor prin împiedicarea ilegală a desfășurării mitingului, demonstrației, manifestației, procesiunii sau oricărei alte întruniri ori a participării cetățenilor la acestea fie prin constrîngerea lor la participare:

- a) săvârșită de o persoană cu funcție de răspundere;
- b) săvârșită de două sau mai multe persoane;
- c) însoțită de violență nepericuloasă pentru viață sau sănătate,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă

la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvârșită cu aplicarea armei sau a altor obiecte care au servit drept armă ori au fost special adaptate pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății;

b) însoțită de violență periculoasă pentru viață sau sănătate;

c) soldată cu cauzarea de daune în proporții mari;

d) soldată cu alte urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.

Articolul 185. Atentarea la persoană și la drepturile cetățenilor sub formă de propovăduire a credințelor religioase și de îndeplinire a riturilor religioase

Organizarea, conducerea sau participarea activă la un grup a cărui activitate, desfășurată sub formă de propovăduire a credințelor religioase și de îndeplinire a riturilor religioase, este însoțită fie de cauzarea de daune sănătății cetățenilor, fie de alte atentate la persoană sau la drepturile acesteia, fie de instigarea cetățenilor la refuzul de a îndeplini obligațiile cetățenești

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

Capitolul VI

INFRACTIUNI CONTRA PATRIMONIULUI

Articolul 186. Furtul

(1) Furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Furtul săvârșit:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință;

d) cu cauzarea de daune în proporții considerabile

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 2000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(3) Furtul săvârșit:

a) în timpul unei calamități;

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale.

(4) La alin.(2) din art.186-192 se consideră repetate acele infracțiuni ce au fost săvârșite de o persoană care, anterior, a comis una din infracțiunile prevăzute la alin.(1) din articolele menționate, dar nu a fost condamnată pentru aceasta.

Articolul 187. Jaful

(1) Jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Jaful săvârșit:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;

d) prin pătrunderea în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință;

e) cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe;

f) cu cauzarea de daune în proporții considerabile

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 10 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale.

(3) Jaful săvârșit:

a) în timpul unei calamități;

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 1000 la 4000 unități convenționale.

Articolul 188. Tîlhăria

(1) Tîlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 6 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 400 la 1000 unități convenționale.

(2) Tîlhăria săvârșită:

a) repetat;

- b) de două sau mai multe persoane;
- c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;
- d) prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință;
- e) cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă;
- f) cu cauzarea de daune în proporții considerabile

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 15 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 500 la 1500 unități convenționale.

(3) Tîlhăria săvîrșită:

- a) în timpul unei calamități;
- b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- c) cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;
- d) prin schingiuire, tortură, tratament inuman sau degradant

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani cu amendă în mărime de la 1000 la 5000 unități convenționale.

Articolul 189. Șantajul

(1) Șantajul, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, posesorului sau deținătorului ori dreptul asupra acestora sau de a săvîrși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințînd cu violență persoana, rudele sau apropiații acesteia, cu răspîndirea unor știri defăimătoare despre ele, cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor proprietarului, posesorului, deținătorului ori cu răpirea proprietarului, posesorului, deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 4 ani.

(2) Șantajul săvîrșit:

- a) repetat;
- b) de două sau mai multe persoane;
- c) cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate;
- d) prin amenințare cu moartea;
- e) cu deteriorarea ori distrugerea bunurilor

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

- a) săvîrșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

- b) săvârșite cu aplicarea armei sau a altor obiecte folosite în calitate de armă;
- c) însoțite de violență periculoasă pentru viață sau sănătate;
- d) însoțite de schingiuire, tortură, tratament inuman sau degradant;
- e) urmate de dobândirea bunurilor cerute;
- f) soldate cu alte urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3), însoțite de răpirea proprietarului, posesorului sau deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 25 de ani cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale.

Articolul 190. Escrocheria

(1) Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Escrocheria săvârșită:

- a) repetat;
- b) de două sau mai multe persoane;
- c) cu cauzarea de daune în proporții considerabile;
- d) cu folosirea situației de serviciu

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(3) Escrocheria săvârșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale.

Articolul 191. Delapidarea averii străine

(1) Delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Delapidarea averii străine, săvârșită:

- a) repetat;
- b) de două sau mai multe persoane;
- c) cu cauzarea de daune în proporții considerabile;
- d) cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 192. Pungășia

(1) Pungășia, adică acțiunea în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare, geți sau din alte obiecte prezente la persoană,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 1 la 3 ani.

(2) Pungășia săvârșită:

- a) repetat;
- b) de două sau mai multe persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani cu amendă în mărime de la 200 la 1000 unități convenționale.

Articolul 193. Ocuparea bunurilor imobile străine

(1) Ocuparea, în întregime sau în parte, fără drept, a unui imobil aflat în proprietatea altuia

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu arest de până la 6 luni.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

- a) de două sau mai multe persoane
- b) prin distrugerea sau strămutarea semnelor de hotar ale unui imobil aflat în proprietatea altuia;
- c) cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 194. Însușirea sau utilizarea ilicită a energiei electrice, termice sau a gazelor naturale

(1) Însușirea energiei electrice, termice sau a gazelor naturale ori utilizarea ilicită a acestora evitând sistemele de evidență instalate în modul stabilit sau prin acestea, dar deteriorate de consumator, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1.500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat daune în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1500 la 3000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 240 de ore sau cu arest de până la 6 luni.

Articolul 195. Însușirea în proporții mari și deosebit de mari

(1) Însușirea în proporții mari a bunurilor, indiferent de forma în care a fost săvârșită (art.186-192),

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Însușirea în proporții deosebit de mari a bunurilor, indiferent de forma în care a fost săvârșită (art.186-192),

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 25 de ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 196. Cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere

(1) Cauzarea de daune materiale proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire,

se pedepsește cu amendă în mărime de până la 200 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2

la 5 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3), săvârșite în proporții deosebit de mari, se pedepsesc cu amendă de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 6 ani.

Articolul 197. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor

(1) Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 240 de ore sau cu arest de pînă la 6 luni.

(2) Aceleași acțiuni soldate:

a) cu decesul persoanei;

b) cu alte urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 15 ani.

Articolul 198. Distrugerea sau deteriorarea din imprudență a bunurilor

(1) Distrugerea sau deteriorarea din imprudență a bunurilor, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu arest de la 3 la 6 luni

(2) Aceleași acțiuni soldate:

a) cu decesul persoanei;

b) cu alte urmări grave

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

Articolul 199. Dobîndirea sau comercializarea bunurilor despre care se știe că au fost obținute pe cale criminală

(1) Dobîndirea sau comercializarea, fără o promisiune prealabilă, a bunurilor despre care se știe că au fost obținute pe cale criminală

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) de două sau mai multe persoane;

b) sub formă de îndeletnicire;

c) în proporții mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite în proporții deosebit de mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 200. Neglijența criminală față de paza bunurilor proprietarului

Neglijența criminală față de obligațiile proprii, manifestată de o persoană căreia i-a fost încredințată paza bunurilor proprietarului, atitudine care s-a soldat cu însușirea, nimicirea, deteriorarea, pierderea sau pieirea în proporții mari sau deosebit de mari a acestor bunuri,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

Capitolul VII

INFRACTIUNI CONTRA FAMILIEI ȘI MINORILOR

Articolul 201. Incestul

Raportul sexual între rude pe linie dreaptă pînă la gradul trei inclusiv, precum și între rude pe linie colaterală (frați, surori, veri primari),

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

Articolul 202. Eschivarea de la plata pensiei alimentare sau de la întreținerea copiilor

Eschivarea cu rea-voință a părinților de la plata mijloacelor, stabilite prin hotărîre a instanței de judecată, pentru întreținerea copiilor minori (a pensiei alimentare), precum și de la întreținerea copiilor maturi, dar inapți pentru muncă, aflați la întreținerea lor,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Articolul 203. Eschivarea de la acordarea ajutorului material părinților sau soțului

Eschivarea cu rea-voință de la acordarea ajutorului material, stabilit prin hotărîre a instanței de judecată, părinților sau unuia dintre soți, inapți pentru muncă,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 200 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 180 de ore.

Articolul 204. Divulgarea secretului adopției

(1) Divulgarea secretului adopției contrar voinței adoptatorului

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvârșită de o persoană obligată să păstreze faptul adopției ca un secret profesional sau de serviciu;

b) soldată cu urmări grave

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

Articolul 205. Abuzul părinților și altor persoane la adopția copiilor

Primirea de către părinte, tutore (curator) sau alt ocrotitor legal al copilului, de către altă persoană a unei recompense sub orice formă pentru consimțămîntul la adopție sau în alte scopuri legate de adopție

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani.

Articolul 206. Traficul de copii

(1) Recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil, precum și darea sau primirea unor plăți ori beneficii pentru obținerea consimțămîntului unei persoane care deține controlul asupra copilului, în scopul:

a) exploatării sexuale, comerciale și necomerciale, în prostituție sau în industria pornografică;

b) exploatării prin muncă sau servicii forțate;

c) exploatării în sclavie sau în condiții similare sclaviei, inclusiv în cazul adopției ilegale;

d) folosirii în conflicte armate;

e) folosirii în activitate criminală;

f) prelevării organelor sau țesuturilor pentru transplantare;

g) abandonării în străinătate,

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 15 ani.

(2) Aceleași acțiuni însoțite:

a) de aplicare a violenței fizice sau psihice asupra copilului;

b) de abuz sexual asupra copilului, de exploatare sexuală comercială și necomercială a acestuia;

c) de aplicare a torturii, a tratamentelor inumane sau degradante pentru a asigura subordonarea copilului ori însoțite de viol, de profitare de dependența fizică a copilului, de folosire a armei, de amenințare cu divulgarea informațiilor confidențiale familiei copilului sau altor persoane;

d) de exploatare în sclavie sau în condiții similare sclaviei;

e) de folosire a copilului în conflicte armate;

f) de prelevare a organelor sau țesuturilor pentru transplantare

se pedepsesc cu închisoare de la 15 la 20 de ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite repetat;

b) săvârșite asupra a doi sau mai multor copii;

c) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

d) soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau cu o boală psihică a copilului ori cu decesul acestuia,

se pedepsesc cu închisoare de la 20 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

(4) Victima traficului de copii este absolvită de răspundere penală pentru infracțiunile săvârșite de ea în legătură cu această calitate procesuală dacă a acceptat colaborarea cu organul de urmărire penală în cauza dată.

Articolul 207. Scoaterea ilegală a copiilor din țară

Scoaterea copilului din țară în baza unor acte false sau pe altă cale ilegală, precum și abandonarea lui în străinătate în scopuri altele decât cele indicate la art.206,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 12 ani.

Articolul 208. Atragerea minorilor la activitate criminală sau determinarea lor la săvârșirea unor fapte imorale

(1) Atragerea minorilor la activitatea criminală sau instigarea lor la săvârșirea infracțiunilor, precum și determinarea minorilor la săvârșirea unor fapte imorale (cerșetorie, jocuri de noroc, desfrâu etc.), săvârșite de o persoană care a atins vârsta de 18 ani,

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite de părinți, pedagogi sau de alți ocrotitori legali ai copilului

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 6 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei;

b) prin atragerea minorilor într-un grup criminal organizat sau într-o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(4) Atragerea minorilor la săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.173, 219 și 220

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 10 ani.

Articolul 209. Atragerea minorilor la consumul ilegal de droguri, medicamente și alte substanțe cu efect narcotizant

(1) Atragerea de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani a minorilor la consumul ilegal de droguri, medicamente sau alte substanțe cu efect narcotizant

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) repetat;

b) cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei

se pedepsește cu amendă în mărime de la 400 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 6 ani.

Articolul 210. Antrenarea minorilor în acțiuni militare sau propaganda războiului în rîndurile lor

Antrenarea minorilor în acțiuni militare sau propaganda războiului în rîndurile lor

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Capitolul VIII

INFRAȚIUNI CONTRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE

ȘI CONVIEȚUIRII SOCIALE

Articolul 211. Transmiterea unei boli venerice

(1) Persoana care, știind că suferă de o boală venerică, o transmite altei persoane

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) repetat;

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) cu bună-știință asupra unui minor

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani.

Articolul 212. Contaminarea cu maladia SIDA

(1) Punerea intenționată a altei persoane în pericol de contaminare cu maladia SIDA

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Contaminarea cu maladia SIDA de către o persoană care știa că suferă de această boală

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani.

(3) Acțiunea prevăzută la alin.(2), săvârșită:

a) asupra a două sau mai multor persoane;

b) cu bună-știință asupra unui minor,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 8 ani.

(4) Contaminarea cu maladia SIDA ca urmare a neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare de către un lucrător medical a obligațiilor sale profesionale

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Articolul 213. Încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale

Încălcarea din neglijență a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul pacientului,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 214. Practicarea ilegală a medicinei sau a activității farmaceutice

(1) Practicarea medicinei ca profesie sau a activității farmaceutice de către o persoană care nu are licență sau altă autorizație, dacă aceasta a cauzat din imprudență o vătămare a sănătății,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat din imprudență decesul victimei

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 3 ani.

Articolul 215. Răspîndirea bolilor epidemice

Nerespectarea măsurilor de prevenire sau combatere a bolilor epidemice, dacă aceasta a provocat:

a) răspîndirea unei asemenea boli;

b) alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale cu (sau fără) lichidarea întreprinderii

Articolul 216. Producerea (falsificarea), transportarea, păstrarea sau comercializarea produselor (mărfurilor) periculoase pentru viața sau sănătatea consumatorilor

Producerea (falsificarea), transportarea, păstrarea sau comercializarea produselor (mărfurilor) periculoase pentru viața sau sănătatea consumatorilor, dacă aceasta a provocat:

a) îmbolnăviri grave;

b) decesul persoanei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate, cu (sau fără) lichidarea întreprinderii

Articolul 217. Circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a precursorilor

(1) Activitatea ilegală privind circulația substanțelor narcotice, psihotrope sau a precursorilor, adică cultivarea de plante care conțin substanțe narcotice sau psihotrope, prelucrarea sau utilizarea a astfel de plante, elaborarea, producerea, fabricarea, extragerea, prelucrarea, deținerea, păstrarea, eliberarea, comercializarea, distribuirea, procurarea, livrarea, expedierea, importul, exportul, nimicirea substanțelor narcotice, psihotrope sau a precursorilor, supuse controlului în conformitate cu legislația, precum și organizarea consumului de asemenea substanțe fără autorizație,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 400 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu utilizarea substanțelor narcotice sau psihotrope care prezintă un pericol deosebit pentru sănătatea omului

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) în proporții mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 12 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu lichidarea întreprinderii.

(4) Persoana fizică care a predat benevol substanțele narcotice, psihotrope sau precursorii este liberată de răspundere penală pentru activitate ilegală privind circulația acestora.

Articolul 218. Prescrierea ilegală a preparatelor narcotice sau psihotrope

(1) Prescrierea fără necesitate a preparatelor narcotice sau psihotrope

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Falsificarea rețetei sau a altor documente care permit obținerea preparatelor și substanțelor narcotice sau psihotrope

se pedepsește cu amendă în mărime de până la 400 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) în mod repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu scopul de a obține preparatele ori substanțele narcotice sau psihotrope în proporții mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 8 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 219. Organizarea ori întreținerea speluncilor pentru consumul substanțelor narcotice sau psihotrope

(1) Organizarea ori întreținerea speluncilor pentru consumul substanțelor narcotice sau psihotrope, precum și punerea la dispoziție a localurilor în aceste scopuri,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de până la 4 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 220. Proxenetismul

(1) Îndemnul sau determinarea la prostituție ori înlesnirea practicării prostituției, ori tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană, precum și recrutarea unei persoane pentru prostituție,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvârșite față de un minor;

b) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

c) soldate cu urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 7 ani.

Articolul 221. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a monumentelor de istorie și cultură

Distrugerea sau deteriorarea intenționată a monumentelor de istorie și cultură sau a obiectelor naturii, luate sub ocrotirea statului,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 3000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu arest de până la 6 luni, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate

Articolul 222. Profanarea mormintelor

(1) Profanarea prin orice mijloace a unui mormânt, a unui monument, a unei urne funerare sau a unui cadavru, precum și însușirea obiectelor ce se află în mormânt sau pe el,

se pedepsesc cu amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) de două sau mai multe persoane;

b) din motive de dușmănie sau ură socială, națională, rasială ori religioasă

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 400 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Capitolul IX

INFRAȚIUNI ECOLOGICE

Articolul 223. Încălcarea cerințelor securității ecologice

Încălcarea cerințelor securității ecologice la proiectarea, amplasarea, construcția sau punerea în exploatare, precum și la exploatarea construcțiilor industriale, agricole, științifice sau a altor obiective de către persoanele responsabile de respectarea lor, dacă aceasta a provocat:

a) mărirea esențială a nivelului radiației;

b) daune sănătății populației;

c) pieirea în masă a animalelor;

d) alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a

exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 224. Încălcarea regulilor de circulație a substanțelor, materialelor și deșeurilor radioactive, bacteriologice sau toxice

(1) Activitățile ilegale sau încălcarea regulilor stabilite ce țin de fabricarea, importul, exportul, îngroparea, păstrarea, transportarea sau utilizarea substanțelor, materialelor și deșeurilor radioactive, bacteriologice sau toxice, precum și a pesticidelor, erbicidelor sau a altor substanțe chimice, dacă aceasta creează pericolul cauzării de daune esențiale sănătății populației sau mediului,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni:

- a) săvârșite repetat;
- b) săvârșite în zona situației ecologice excepționale sau în zona unei calamități naturale;
- c) soldate cu impurificarea, otrăvirea sau infectarea mediului;
- d) soldate cu pieirea în masă a animalelor

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care au provocat din imprudență:

- a) îmbolnăvirea în masă a oamenilor;
- b) decesul persoanei,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3), soldate cu decesul a două sau mai multor persoane,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 225. Tăinuirea de date sau prezentarea intenționată de date neautentice despre poluarea mediului

(1) Tăinuirea datelor sau prezentarea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală precum și de către o persoană juridică a datelor neautentice despre avariile cu poluare

excesivă a mediului, cu poluare radioactivă, chimică, bacteriologică sau cu alte urmări periculoase pentru viața sau sănătatea populației, precum și despre starea sănătății populației afectate de poluarea mediului, dacă aceasta a provocat din imprudență:

- a) îmbolnăvirea în masă a oamenilor;
- b) pieirea în masă a animalelor;
- c) decesul persoanei;
- d) alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni soldate cu decesul a două sau mai multor persoane

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 226. Neîndeplinirea obligațiilor de lichidare a consecințelor încălcărilor ecologice

(1) Eschivarea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală precum și de către o persoană juridică a obligațiilor de lichidare a consecințelor încălcărilor ecologice, dacă aceasta a provocat din imprudență:

- a) îmbolnăvirea în masă a oamenilor;
- b) pieirea în masă a animalelor;
- c) decesul persoanei;
- d) alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni soldate cu decesul a două sau mai multor persoane

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 227. Poluarea solului

(1) Impurificarea, otrăvirea, infectarea sau altă poluare a solului cu produse nocive ale activității

economice ori de altă natură ca urmare a încălcării regulilor de manipulare cu substanțe nocive, îngrășăminte minerale, stimulenți de creștere a plantelor și cu alte substanțe chimice sau biologice în timpul transportării, utilizării sau păstrării lor, dacă aceasta a cauzat daune:

a) sănătății populației;

b) mediului;

c) producției agricole,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvîrșite în zona situației ecologice excepționale sau în zona unei calamități naturale;

b) urmate de decesul persoanei din imprudență

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 228. Încălcarea cerințelor de protecție a subsolului

Încălcarea cerințelor de protecție a zăcămintelor minerale sau a altor resurse ale subsolului, construcția neautorizată sau amplasarea deșeurilor toxice pe terenurile cu zăcămintele minerale, precum și deversarea nesancționată a substanțelor nocive în subsol, dacă aceasta a provocat:

a) prăbușiri sau alunecări de proporții ale terenului;

b) poluarea apelor subterane, creînd pericol pentru sănătatea populației;

c) decesul persoanei din imprudență;

d) alte urmări grave,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Articolul 229. Poluarea apei

Infectarea sau altă impurificare a apelor de suprafață ori subterane cu ape uzate sau cu alte deșeuri ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor industriale, agricole, comunale și de altă natură, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile regnului animal sau vegetal, resurselor piscicole, silviculturii, agriculturii sau sănătății populației ori a provocat decesul persoanei, -

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1.000 la 3.000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Articolul 230. Poluarea aerului

Poluarea aerului cu depășirea normelor stabilite, ca urmare a emisiei în atmosferă a poluanților sau a încălcării regulilor de exploatare, sau a neutilizării utilajului, aparaturii, instalațiilor de purificare și control al emisiilor în atmosferă, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile mediului, regnului animal sau vegetal, sănătății populației ori a provocat decesul persoanei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Articolul 231. Tăierea ilegală a vegetației forestiere

Tăierea ilegală a arborilor și arbuștilor din fondul silvic sau din fondul ariilor naturale protejate de stat, săvârșită:

de persoane responsabile de protecția și paza vegetației forestiere;

în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1.000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 4 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Articolul 232. Distrugerea sau deteriorarea masivelor forestiere

(1) Distrugerea sau deteriorarea în proporții mari a masivelor forestiere în urma folosirii imprudente a focului sau a unor surse de pericol sporit

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Distrugerea sau deteriorarea intenționată în proporții mari a masivelor forestiere prin incendiere

se pedepsește cu amendă de la 300 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 233. Vînatul ilegal

Vînatul fără autorizația corespunzătoare fie în perioada interzisă, fie în locurile interzise, fie cu unelte și metode nepermise (braconajul), fie cu folosirea situației de serviciu, dacă acesta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Articolul 234. Îndeletnicirea ilegală cu pescuitul, vînatul sau cu alte exploatări ale apelor

Îndeletnicirea ilegală cu pescuitul, vînatul sau cu alte exploatări ale apelor, cu utilizarea substanțelor explozive și otrăvitoare sau a altor mijloace de nimicire în masă a faunei, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Articolul 235. Încălcarea regimului de administrare și protecție a fondului ariilor naturale protejate de stat

Încălcarea regimului de administrare și protecție a fondului ariilor naturale protejate de stat, dacă aceasta creează pericolul cauzării de daune în proporții mari sau a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1.000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Capitolul X

INFRAȚIUNI ECONOMICE

Articolul 236. Fabricarea sau punerea în circulație a banilor falși sau a titlurilor de valoare false

(1) Fabricarea în scopul punerii în circulație sau punerea în circulație a biletelor Băncii Naționale a Moldovei, a monedelor, a valutei străine, a hîrtilor de valoare de stat sau a altor titluri de valoare false, utilizate pentru efectuarea plăților,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) repetat;

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

c) în proporții mari

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 237. Fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor carnete de plată false

(1) Fabricarea în scopul punerii în circulație sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor

carnete de plată false, care nu constituie valută sau titluri de valoare, dar care confirmă, stabilesc sau acordă drepturi sau obligații patrimoniale,

se pedepsește cu amendă de la 200 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) repetat;

b) de un funcționar ori alt salariat în exercițiul funcțiunii;

c) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

d) în proporții mari

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 238. Dobândirea creditului prin înșelăciune

Prezentarea cu bună-știință a unor informații false în scopul obținerii unui credit sau majorării proporției acestuia, sau obținerii unui credit în condiții avantajoase

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1500 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de la 6 la 12 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Articolul 239. Încălcarea regulilor de creditare

(1) Acordarea unui credit cu încălcarea intenționată a regulilor de creditare, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune care:

a) a cauzat instituției financiare daune în proporții deosebit de mari;

b) a condus la insolvabilitatea instituției financiare

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 12 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 240. Utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau externe garantate de stat

(1) Utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau externe garantate de stat, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 300 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvîrșită repetat;

b) săvîrșită de două sau mai multe persoane;

c) soldată cu daune în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 241. Practicarea ilegală a activității de întreprinzător

(1) Practicarea ilegală a activității de întreprinzător, soldată cu obținerea unui profit în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 200 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu folosirea situației de serviciu;

d) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

e) în proporții deosebit de mari;

f) cu obținerea unui profit în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 242. Pseudoactivitatea de întreprinzător

Pseudoactivitatea de întreprinzător, adică crearea de întreprinderi fără intenția de a desfășura activitatea de întreprinzător sau bancară pentru acoperirea genurilor activității de întreprinzător ilicite, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Articolul 243. Spălarea banilor

(1) Săvîrșirea acțiunilor orientate fie spre atribuirea unui aspect legal sursei și provenienței mijloacelor bănești, a bunurilor sau a veniturilor obținute ilicit în urma săvîrșirii infracțiunilor, fie spre tănuirea, deghizarea sau denaturarea informației privind natura, originea, mișcarea, plasarea sau apartenența acestor mijloace bănești, bunuri sau venituri, despre care persoana știe că provin din activitate infracțională; dobîndirea, posesia sau utilizarea de bunuri, cunoscînd că acestea provin din săvîrșirea unei infracțiuni, participarea la orice asociere, înțelegere, complicitatea prin ajutor sau sfaturi în vederea comiterii acțiunilor în cauză;

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu folosirea situației de serviciu

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) în proporții mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Articolul 244. Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor

(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile ori prin tănuirea altor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 500 unități convenționale,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită repetat

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită

activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 245. Abuzurile la emiterea titlurilor de valoare

(1) Includerea în prospectul emisiei sau în alte documente, în temeiul cărora se înregistrează emisia titlurilor de valoare, a informațiilor neautentice sau care pot induce în eroare, aprobarea cu bună-știință a prospectului emisiei care conține informații neautentice sau care pot induce în eroare, precum și aprobarea rezultatelor emisiei vădit neautentice, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvârșite repetat;

b) săvârșite de două sau mai multe persoane;

c) care au cauzat daune în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 246. Limitarea concurenței libere

Limitarea concurenței libere prin încheierea unui acord ilegal care prevede diviziunea pieței, limitarea accesului la piață, cu înlăturarea altor agenți economici, majorarea sau menținerea prețurilor unice, faptă săvârșită cu aplicarea violenței,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Articolul 247. Constrângerea de a încheia o tranzacție sau de a refuza încheierea ei

(1) Constrângerea de a încheia o tranzacție sau de a refuza încheierea ei, însoțită de amenințări cu aplicarea violenței, cu nimicirea sau deteriorarea bunurilor, precum și cu răspîndirea unor informații care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei sau rudelor ei apropiate, în lipsa semnelor de șantaj,

se pedepsește cu amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) repetat;

b) cu aplicarea violenței;

c) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 248. Contrabanda

(1) Trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor, obiectelor și a altor valori în proporții mari, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 300 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a substanțelor narcotice, psihotrope, cu efecte puternice, toxice, otrăvitoare, radioactive și explozive, precum și a deșeurilor nocive, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

(3) Trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a armamentului, a dispozitivelor explozive, a munițiilor, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

(4) Trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a valorilor culturale, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, precum și nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a valorilor culturale scoase din țară, în cazul în care întoarcerea lor este obligatorie,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

(5) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2), (3) sau (4), săvârșite:

- a) repetat;
- b) de două sau mai multe persoane;
- c) de o persoană cu funcție de răspundere, cu folosirea situației de serviciu;
- d) în proporții deosebit de mari,

se pedepesc cu închisoare de la 3 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 249. Eschivarea de la achitarea plăților vamale

(1) Eschivarea de la achitarea plăților vamale în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

- a) repetat;
- b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite în proporții deosebit de mari,

se pedepesc cu amendă de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani.

Articolul 250. Transportarea, păstrarea sau comercializarea mărfurilor supuse accizelor, fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de acciz

(1) Transportarea, păstrarea sau comercializarea mărfurilor supuse accizelor fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de acciz de modelul stabilit, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni însoțite de:

- a) marcarea cu alte timbre decît cele de modelul stabilit;
- b) cauzarea de daune în proporții deosebit de mari

se pedepesc cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 251. Însușirea, înstrăinarea, substituirea sau tănuirea bunurilor gajate, sechestrate sau confiscate

Însușirea, înstrăinarea, substituirea sau tănuirea bunurilor gajate, sechestrate sau confiscate ori utilizarea lor în alte scopuri, săvârșită de o persoană căreia i-au fost încredințate aceste bunuri sau care era obligată, conform legii, să asigure integritatea lor,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 1500 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Articolul 252. Insolvabilitatea intenționată

(1) Insolvabilitatea intenționată care a cauzat creditorului daune în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) de două sau mai multe persoane;

b) cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 253. Insolvabilitatea fictivă

(1) Insolvabilitatea fictivă care a cauzat creditorului daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) de două sau mai multe persoane;

b) cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1.000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 254. Comercializarea mărfurilor de proastă calitate sau necorespunzătoare standardelor

Comercializarea cu bună-știință a mărfurilor de proastă calitate sau necorespunzătoare standardelor, dacă aceasta a condus la îmbolnăvirea gravă sau decesul persoanei,

se pedepsește cu închisoare de până la 3 ani.

Articolul 255. Înșelarea clienților

(1) Depășirea prețurilor cu amănuntul stabilite, precum și a prețurilor și tarifelor pentru serviciile

sociale și comunale prestate populației, înșelarea la socoteală sau altă inducere în eroare a clienților, săvârșite în proporții esențiale sau considerabile,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) în proporții mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 256. Primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației

(1) Primirea, prin extorcare, de către un lucrător fără funcție de răspundere dintr-o întreprindere, instituție sau organizație, a unei remunerații pentru îndeplinirea unor lucrări sau pentru prestarea unor servicii în sfera comerțului, alimentației publice, transportului, deservirii sociale, comunale, medicale sau de altă natură, lucrări și servicii ce țin de obligațiile de serviciu ale acestui lucrător,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 200 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Articolul 257. Executarea necalitativă a construcțiilor

(1) Darea în folosință a caselor de locuit, a obiectivelor industriale, a construcțiilor în domeniul transporturilor și energiei, a altor construcții în stare necalitativă, neterminate sau necorespunzând condițiilor contractului și proiectului de către conducătorii organizațiilor de construcție, conducătorii de șantier și persoanele cu funcție de răspundere care exercită controlul calității în construcții

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Continuarea de către persoanele responsabile a lucrărilor executate necorespunzător și oprite prin acte de control, în cazul în care aceasta poate afecta rezistența și stabilitatea construcțiilor, se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 200 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

(3) Proiectarea, verificarea, expertizarea, realizarea de către persoanele responsabile a unui complex urbanistic ori a unei construcții sau executarea de modificări ale acestora fără respectarea prevederilor documentelor normative privind siguranța, rezistența și stabilitatea, dacă aceasta a avut drept urmare:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății persoanei ori pierderea de către aceasta a capacității de muncă;

b) distrugerea totală sau parțială a construcției;

c) distrugerea sau defectarea unor instalații sau utilaje importante;

d) daune în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(3), care au provocat decesul persoanei,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 258. Încălcarea regulilor de exploatare, reparații și modificare a locuințelor dintr-un bloc de locuit

Încălcarea de către proprietari, chiriași sau arendași a regulilor de exploatare, reparație și modificare a locuințelor dintr-un bloc de locuit, precum și a comunicațiilor lor interne, faptă care periclitează integritatea structurală a blocului de locuit sau a locuințelor altor proprietari, chiriași sau arendași ori înrăutățește condițiile locative ale acestora,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Capitolul XI

INFRAȚIUNI ÎN DOMENIUL INFORMATICII

Articolul 259. Accesul ilegal la informația computerizată

(1) Accesul ilegal la informația computerizată, adică la informația din calculatoare, de pe suportii materiali de informație, din sistemul sau rețeaua informatică, dacă acest acces este însoțit de distrugerea, deteriorarea, modificarea, blocarea sau copierea informației, de dereglarea funcționării calculatoarelor, a sistemului sau a rețelei informatice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

- a) repetat;
- b) de două sau mai multe persoane;
- c) cu violarea sistemelor de protecție;
- d) cu conectarea la canalele de telecomunicații;
- e) cu folosirea unor mijloace tehnice speciale

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 260. Introducerea sau răspîndirea programelor virulente pentru calculatoare

(1) Introducerea cu bună-știință în programele pentru calculatoare a modificărilor cu caracter virusulent sau răspîndirea programelor pentru calculatoare ori a informației care scoate din funcțiune suportii materiali de informație, echipamentul de prelucrare a datelor sau violează sistemul de protecție

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Răspîndirea programelor virusulente pentru calculatoare, dacă aceasta a provocat urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea întreprinderii.

Articolul 261. Încălcarea regulilor de securitate a sistemului informatic

Încălcarea regulilor de colectare, prelucrare, păstrare, difuzare, repartizare a informației ori a regulilor de protecție a sistemului informatic, prevăzute în conformitate cu statutul informației sau gradul ei de protecție, dacă această acțiune a contribuit la însușirea, denaturarea sau la distrugerea informației ori a provocat alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 400 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

INFRAȚIUNI ÎN DOMENIUL TRANSPORTURILOR

Articolul 262. Încălcarea regulilor de zbor

Intrarea, ieșirea sau tranzitarea aeriană a teritoriului Republicii Moldova fără autorizația stabilită, nerespectarea căilor aeriene indicate în autorizație, a locurilor de aterizare, a punctelor de intrare, a înălțimii de zbor fără autorizarea organelor respective sau altă încălcare a regulilor referitoare la executarea zborurilor în spațiul aerian al Republicii Moldova

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 263. Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a transportului feroviar, naval sau aerian

(1) Încălcarea de către un lucrător al transportului feroviar, naval sau aerian a regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a transportului, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății ori daune materiale în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 1.000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat:

- a) decesul unei persoane;
- b) alte urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 264. Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport.

(1) Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății ori daune materiale în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu arest de la 4 la 6 luni, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită în stare de ebrietate

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 4 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 3 ani.

(3) Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a provocat:

- a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 4 ani.

(4) Acțiunea prevăzută la alin.(3), săvîrșită în stare de ebrietate,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 5 ani.

(5) Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a cauzat decesul a două sau mai multor persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 5 ani.

(6) Acțiunea prevăzută la alin.(5), săvîrșită în stare de ebrietate,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 265. Punerea în exploatare a mijloacelor de transport cu defecte tehnice vădite

Punerea în exploatare a mijloacelor de transport cu defecte tehnice vădite sau altă încălcare gravă a regulilor de exploatare a acestora, ce asigură securitatea circulației, săvîrșită de către o persoană responsabilă pentru starea tehnică sau pentru exploatarea mijloacelor de transport, precum și încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală a regimului de lucru al șoferilor sau mecanizatorilor, dacă aceste acțiuni au provocat urmările indicate la art.264,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere legate de asigurarea stării tehnice sau a exploatării mijloacelor de transport pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 266. Părăsirea locului accidentului rutier

Părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art.264 alin.(3) și (5),

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Articolul 267. Repararea necalitativă a căilor de comunicație, a mijloacelor de transport feroviar, naval sau aerian ori punerea lor în exploatare cu defecte tehnice

Repararea necalitativă a căilor de comunicație, a instalațiilor de pe ele, a mijloacelor de telecomunicații sau de semnalizare ori a mijloacelor de transport feroviar, naval, aerian ori a altor mijloace de transport, precum și punerea lor în exploatare cu defecte tehnice, sau încălcarea gravă a regulilor de exploatare a acestora, acțiuni săvîrșite de o persoană responsabilă pentru starea tehnică sau pentru exploatarea lor, dacă au provocat urmările indicate la art.263,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a

exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 268. Deteriorarea sau distrugerea intenționată a căilor de comunicație și a mijloacelor de transport

Deteriorarea sau distrugerea intenționată a căilor de comunicație, a instalațiilor de pe ele, a mijloacelor de telecomunicații sau de semnalizare ori a altor utilaje pentru transporturi, precum și a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art.263 sau 264,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 269. Încălcarea regulilor privind menținerea ordinii și securitatea circulației

Încălcarea de către pasager, pieton sau alt participant la trafic a regulilor privind menținerea ordinii și securitatea circulației, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art.264,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani.

Articolul 270. Oprirea samavolnică, fără necesitate, a trenului

Oprirea samavolnică, fără necesitate, a trenului prin decuplarea conductei generale a frînei sau printr-un alt mijloc, dacă aceasta a provocat:

- a) accidente cu oameni;
- b) deraierea sau deteriorarea materialului rulant;
- c) alte urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Articolul 271. Blocarea intenționată a arterelor de transport

Blocarea intenționată a arterelor de transport prin crearea de obstacole, prin stabilirea de posturi sau prin alte mijloace, dacă aceasta a provocat:

- a) accidente cu oameni;
- b) alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Articolul 272. Constrîngerea lucrătorului din transportul feroviar, naval, aerian sau auto de a nu-și îndeplini obligațiile de serviciu

(1) Constrîngerea lucrătorului din transportul feroviar, naval, aerian sau auto de a nu-și îndeplini obligațiile de serviciu prin amenințare cu moartea, cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, cu distrugerea averii lui sau a rudelor lui apropiate, dacă a existat pericolul realizării unei astfel de amenințări,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 200 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la

1 an.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul.273. Răpirea mijlocului de transport

(1) Răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvârșită repetat;

b) săvârșită de două sau mai multe persoane;

c) însoțită de violență nepericuloasă pentru viața și sănătatea victimei sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite prin pătrunderea în garaj, în alte încăperi ori teritorii îngrădite sau păzite;

b) însoțite de violență periculoasă pentru viața și sănătatea victimei sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 15 ani.

Articolul 274. Răpirea mijlocului de transport cu tracțiune animală, precum și a animalelor de tracțiune

Răpirea mijlocului de transport cu tracțiune animală, precum și a animalelor de tracțiune, fără scop de însușire, urmată:

a) de distrugerea de bunuri;

b) de îmbolnăvirea gravă sau pieirea animalelor răpite,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 275. Deturnarea sau capturarea unei garnituri de tren, a unei nave aeriene sau navale

(1) Deturnarea sau capturarea unei garnituri de tren, a unei nave aeriene sau navale ori ocuparea

gării, aeroportului, portului sau altei întreprinderi, instituții, organizații de transport, precum și acapararea încărcăturilor, fără scop de însușire,

se pedepesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvârșite de două sau mai multe persoane;

b) însoțite de violență sau de amenințare cu aplicarea ei;

c) soldate cu avarierea unei garnituri de tren, a unei nave aeriene sau navale;

d) soldate cu alte urmări grave

se pedepesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care au provocat:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane,

se pedepesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani.

Articolul 276. Falsificarea elementelor de identificare ale autovehiculelor

(1) Falsificarea seriei, a numărului de identificare ale șasiului, caroseriei sau motorului auto prin ștergere, înlocuire sau modificare

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu folosirea situației de serviciu

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1500 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 277. Folosirea unui autovehicul cu elementele de identificare false

Folosirea cu bună-știință a unui autovehicul cu seria sau numărul șasiului, caroseriei sau motorului auto false

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Capitolul XIII

Infrațiuni contra securității

publice și a ordinii publice

Articolul 278. Terorismul

(1) Terorismul, adică provocarea unor explozii, incendii sau săvârșirea altor acțiuni care periclitează viața oamenilor, cauzează daune materiale în proporții mari sau provoacă alte urmări grave, dacă acestea sînt săvârșite în scopul de a submina securitatea publică, de a intimida populația sau de a impune autorităților publice sau persoanelor fizice anumite decizii, precum și amenințarea cu săvârșirea unor astfel de acțiuni în aceleași scopuri,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) repetat;

b) de un grup criminal organizat;

c) cu aplicarea armelor de foc sau a substanțelor explozive;

d) cu vătămarea gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății;

e) cu cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite de o organizație criminală;

b) soldate cu decesul unei persoane din imprudență

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(4) Terorismul însoțit de omor intenționat

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

(5) Persoanei care a comis actul de terorism, altor participanți li se pot aplica pedepse penale minime, prevăzute la prezentul articol, dacă ei au preîntîmpinat autoritățile despre acțiunile respective și prin aceasta au contribuit la evitarea morții oamenilor, a vătămării integrității corporale sau a sănătății, a altor urmări grave sau la demascarea altor făptuitori.

(6) Persoana care a participat la pregătirea actului de terorism se liberează de răspundere penală dacă ea, prin anunțarea la timp a autorităților sau prin alt mijloc, a contribuit la preîntîmpinarea realizării actului de terorism și dacă acțiunile ei nu conțin o altă componentă de infracțiune.

Articolul 279. Activitatea de finanțare și asigurare materială a actelor teroriste

Oferirea ori colectarea intenționată, prin diferite metode, direct sau indirect, a mijloacelor financiare sau a materialelor în scopul utilizării acestora la săvârșirea actelor teroriste

se pedepsește cu închisoare de la 10 la 25 de ani.

Articolul 280. Luarea de ostatici

(1) Luarea sau reținerea persoanei în calitate de ostatic cu scopul de a sili statul, organizația internațională, persoana juridică sau fizică ori un grup de persoane să săvârșească sau să se abțină de la săvârșirea vreunei acțiuni în calitate de condiție pentru eliberarea ostaticului

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Luarea de ostatici săvârșită:

a) repetat;

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) cu bună-știință asupra unui minor;

d) de două sau mai multe persoane;

e) din interes material;

f) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei;

g) cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă

se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale.

(3) Luarea de ostatici săvârșită:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

c) cu provocarea decesului victimei din imprudență;

d) cu provocarea altor urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani

(4) Persoana care, benevol sau la cerințele reprezentanților autorităților, a eliberat ostaticul se liberează de răspundere penală dacă acțiunile ei nu conțin o altă componentă de infracțiune.

Articolul 281. Comunicarea mincinoasă cu bună-știință despre actul de terorism

Comunicarea mincinoasă cu bună-știință despre pregătirea unor explozii, incendieri sau a altor acțiuni care periclitizează viața oamenilor, cauzează daune materiale în proporții mari sau provoacă alte urmări grave

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu arest de pînă la 6 luni, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

Articolul 282. Organizarea unei formațiuni paramilitare ilegale sau participarea la ea.

(1) Organizarea sau conducerea unei formațiuni paramilitare neprevăzute de legislația Republicii Moldova, precum și participarea la o astfel de formațiune,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Persoana care, în mod benevol, s-a retras dintr-o formațiune paramilitară ilegală și a predat arma se liberează de răspundere penală dacă acțiunile ei nu conțin o altă componentă de infracțiune.

Articolul 283. Banditismul

Organizarea unor bande armate în scopul atacării persoanelor juridice sau fizice, precum și participarea la asemenea bande sau la atacurile săvârșite de ele,

se pedepsesc cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 284. Crearea sau conducerea unei organizații criminale

Crearea sau conducerea unei organizații criminale, adică întemeierea unei astfel de organizații și organizarea activității ei, fie căutarea și angajarea de membri în organizația criminală, fie ținerea de adunări ale membrilor ei, fie crearea de fonduri bănești și de altă natură pentru susținerea lor financiară și a activității criminale a organizației, fie înzestrarea organizației criminale cu arme și instrumente pentru săvârșirea de infracțiuni, fie organizarea culegerii de informații despre potențialele victime și despre activitatea organelor de drept, fie coordonarea planurilor și acțiunilor criminale cu alte organizații și grupuri criminale sau infractori aparte din țară și din străinătate,

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani.

Articolul 285. Dezordini de masă

(1) Organizarea sau conducerea unor dezordini de masă, însoțite de dezorganizarea activității normale a transportului, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor sau de opunere de rezistență reprezentanților autorităților,

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 10 ani.

(2) Aceleași acțiuni însoțite:

a) de violență sau batjocorire a persoanelor;

b) de pogromuri, distrugeri, incendieri sau alte acțiuni asemănătoare;

c) de rezistență armată opusă autorităților

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(3) Participarea activă la săvârșirea actelor de violență sau la batjocorirea persoanelor, la incendierea sau distrugerea de bunuri în timpul dezordinilor de masă,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(4) Chemările la nesupunere activă cerințelor legitime ale reprezentanților autorităților și la dezordini de masă, precum și la săvârșirea actelor de violență asupra persoanelor,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani.

Articolul 286. Acțiunile care dezorganizează activitatea penitenciarelor

Persoanele care, executând pedeapsa cu închisoare, îi terorizează pe condamnații porniți pe calea corectării fie săvârșesc atacuri asupra administrației, fie organizează în aceste scopuri grupuri criminale sau participă activ la asemenea grupuri

se pedepesc cu închisoare de la 8 la 25 de ani.

Articolul 287. Huliganismul

(1) Huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 400 la 1.000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(3) Huliganismul agravat, adică acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), dacă au fost săvârșite cu aplicarea sau încercarea aplicării armei de foc, a cuțitelor, boxelor sau a altor arme albe, precum și a obiectelor special adaptate pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății,

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani.

Articolul 288. Vandalismul

(1) Vandalismul, adică pîngărirea edificiilor sau a altor încăperi, precum și nimicirea bunurilor în transportul public sau în alte locuri publice,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu arest de pînă la 6 luni, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 289. Pirateria

(1) Jefuirea săvârșită în scopuri personale de către echipajul sau pasagerii unei nave împotriva persoanelor sau bunurilor care se găsesc pe această navă ori împotriva altei nave, dacă navele se află în marea liberă sau într-un loc care nu este supus jurisdicției nici unui stat,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvârșită repetat;

b) săvârșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

c) săvârșită cu aplicarea armei sau a altor obiecte folosite în calitate de arme;

d) soldată cu decesul persoanei din imprudență;

e) soldată cu alte urmări deosebit de grave,

se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

Articolul 290. Purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea sau comercializarea ilegală a armelor și munițiilor

(1) Purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea sau comercializarea armelor de foc, cu excepția armei de vânătoare cu țeavă lisă, sau a munițiilor fără autorizația corespunzătoare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Persoana care a predat de bună voie arma de foc sau munițiile pe care le deținea fără autorizația corespunzătoare este liberată de răspundere penală.

Articolul 291. Păstrarea neglijentă a armelor de foc și a munițiilor

Păstrarea neglijentă a armelor de foc și a munițiilor, precum și transmiterea acestora altor persoane, dacă aceasta a avut urmări grave,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

Articolul 292. Fabricarea, procurarea, prelucrarea, păstrarea, transportarea, folosirea sau neutralizarea substanțelor explozive ori a materialelor radioactive

(1) Fabricarea, procurarea, prelucrarea, păstrarea, transportarea, folosirea sau neutralizarea substanțelor explozive sau materialelor radioactive fără autorizația corespunzătoare sau orice altă operație ilegală privind circulația acestora

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni soldate cu urmări grave

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 293. Încălcarea regulilor de evidență, păstrare, transportare și folosire a substanțelor ușor inflamabile sau corozive

Încălcarea regulilor de evidență, păstrare, transportare și folosire a substanțelor ușor inflamabile sau corozive, precum și expedierea ilegală prin poștă sau bagaj a acestor substanțe, dacă aceste acțiuni au provocat urmări grave,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 294. Transportarea ilegală cu transportul aerian a substanțelor explozive sau ușor inflamabile

Transportarea de către un pasager pe o navă aeriană a substanțelor explozive sau ușor inflamabile, dacă aceasta a provocat urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

Articolul 295. Amenințarea de a sustrage materiale radioactive sau de a le folosi

(1) Amenințarea de a sustrage materiale radioactive în scopul de a forța un stat, o organizație internațională, o persoană juridică sau fizică de a săvârși vreo acțiune sau de a se abține de la ea, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Amenințarea de a folosi materiale radioactive în scopul de a provoca decesul unei persoane sau alte urmări grave, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 296. Încălcarea regulilor de protecție contra incendiilor

Neîndeplinirea dispozițiilor organelor de stat de supraveghere antiincendiară, precum și încălcarea cu rea-voință a regulilor de protecție contra incendiilor, dacă acestea au provocat urmări grave,

se pedepsesc cu amendă în mărime de până la 400 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani.

Articolul 297. Neîndeplinirea dispozițiilor organelor de stat de supraveghere în domeniul protecției civile

Neîndeplinirea dispozițiilor organelor de stat de supraveghere în domeniul protecției civile, precum și încălcarea cu rea-voință a normelor și regulilor în domeniul protecției civile, dacă acestea au

provocat:

- a) decesul unei persoane;
- b) alte urmări grave,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 298. Încălcarea regulilor de exploatare a obiectivelor energetice

Încălcarea regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului, dacă aceasta a provocat:

- a) decesul unei persoane;
- b) alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani.

Articolul 299. Încălcarea regulilor de pază a liniilor de telecomunicații

Încălcarea regulilor de pază a liniilor de telecomunicații, care a avut ca urmare deteriorarea unei linii de telecomunicații interurbane prin cablu, dacă aceasta a provocat o întrerupere a telecomunicațiilor,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Articolul 300. Încălcarea regulilor la efectuarea exploatărilor miniere sau a lucrărilor de construcție miniere

Încălcarea regulilor de securitate, de construcție, sanitare sau de protecție contra incendiilor la efectuarea exploatărilor miniere sau a lucrărilor de construcție miniere, precum și încălcarea regulilor de exploatare a mecanismelor de construcție, dacă acestea au provocat:

- a) decesul unei persoane;
- b) alte urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani.

Articolul 301. Încălcarea regulilor de securitate în întreprinderile sau secțiile supuse pericolului exploziei

Încălcarea disciplinei tehnice și de producție sau a regulilor ce asigură securitatea de producție în întreprinderile sau secțiile supuse pericolului exploziei, dacă aceasta a provocat:

- a) decesul unei persoane;
- b) alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

Articolul 302. Inițierea sau organizarea cerșetoriei

(1) Inițierea sau organizarea cerșetoriei fie recrutarea persoanelor pentru cerșit, fie îndemnarea ori constrângerea unei persoane să practice cerșetoria, în scopul de a obține pentru sine sau pentru altul un folos material injust,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) asupra unui minor;

b) asupra unei persoane cu grave deficiențe fizice sau psihice

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1500 unități convenționale sau cu închisoare de la 5 la 7 ani.

Capitolul XIV

INFRAȚIUNI CONTRA JUSTIȚIEI

Articolul 303. Amestecul în înfăptuirea justiției și în urmărirea penală

(1) Amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor de către instanțele de judecată cu scopul de a împiedica examinarea multilaterală, deplină și obiectivă a cauzei concrete sau de a obține pronunțarea unei hotărîri judecătorești ilegale

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Amestecul, sub orice formă, în activitatea organelor de urmărire penală cu scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a cauzei penale

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu arest de pînă la 6 luni.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite cu folosirea situației de serviciu,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 304. Calomnierea judecătorului, a persoanei care efectuează urmărirea penală ori contribuie la înfăptuirea justiției

Calomnierea judecătorului sau a persoanei care efectuează urmărirea penală ori contribuie la înfăptuirea justiției, însoțită de învinuirea acestora de săvîrșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, în legătură cu examinarea cauzelor sau materialelor în instanța de judecată,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu arest de pînă la 6 luni, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Articolul 305. Atentarea la viața judecătorului, a persoanei care efectuează urmărirea penală ori contribuie la înfăptuirea justiției

Atentarea la viața judecătorului, a persoanei care efectuează urmărirea penală ori contribuie la înfăptuirea justiției, precum și a rudelor lor apropiate, în legătură cu examinarea cauzelor sau materialelor în instanța de judecată, săvârșită cu scopul de a împiedica activitatea legitimă a persoanelor indicate ori din răzbunare pentru asemenea activitate,

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 306. Tragerea cu bună-știință la răspundere penală a unei persoane nevinovate

(1) Tragerea cu bună-știință la răspundere penală a unei persoane nevinovate de cel care efectuează urmărirea penală

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) urmărind învinuirea de săvârșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

b) săvârșită din interes material ori din alte interese personale;

c) soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Articolul 307. Pronunțarea unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărâri contrare legii

(1) Pronunțarea cu bună-știință de către judecător a unei hotărâri, sentințe, decizii sau încheieri contrare legii

se pedepsește cu amendă în sumă de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) legată de învinuirea de săvârșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

b) săvârșită din interes material ori din alte interese personale;

c) soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Articolul 308. Reținerea sau arestarea ilegală

(1) Reținerea ilegală cu bună-știință de către persoana care efectuează urmărirea penală

se pedepsește cu închisoare de pînă la 2 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Arestarea ilegală cu bună-știință de către judecător

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite din interes material ori din alte interese personale,

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care au provocat urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 309. Constrîngerea de a face declarații

(1) Constrîngerea persoanei, prin amenințare sau prin alte acte ilegale, de a face declarații la interogatoriu, constrîngerea, în același mod, a expertului de a face concluzia sau a traducătorului ori a interpretului de a face o traducere sau interpretare incorectă de către cel care efectuează urmărirea penală

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 3 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune însoțită:

a) de aplicarea violenței;

b) de încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 310. Falsificarea probelor

(1) Falsificarea probelor în procesul civil sau penal de către un participant la proces sau de către reprezentantul acestuia

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 800 unități convenționale sau cu arest de pînă la 6 luni.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită de o persoană cu funcție de răspundere

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunea prevăzută la alin.(1), săvârșită de către avocat la încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu arest de pînă la 6 luni.

Articolul 311. Denunțarea calomnioasă

(1) Denunțarea calomnioasă, cu bună-știință, în scopul de a-l învinui pe cineva de săvîrșirea unei infracțiuni, făcută unui organ sau unei persoane cu funcție de răspundere, care sînt în drept de a porni urmărirea penală,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) legată de învinuirea de săvîrșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

b) săvîrșită din interes material;

c) însoțită de crearea artificială a probelor acuzatoare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Articolul 312. Declarația mincinoasă, concluzia falsă sau traducerea incorectă

(1) Prezentarea, cu bună-știință, a declarației mincinoase de către martor sau partea vătămată, a concluziei false de către specialist sau expert, a traducerii sau a interpretării incorecte de către traducător sau interpret, dacă această acțiune a fost săvîrșită în cadrul urmăririi penale sau al judecării cauzei,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) legate de învinuirea de săvîrșire a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

b) săvîrșite din interes material;

c) însoțite de crearea artificială a probelor acuzatoare

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Articolul 313. Refuzul sau eschivarea martorului ori a părții vătămate de a face declarații

Refuzul sau eschivarea martorului ori a părții vătămate de a face declarații în cadrul urmăririi penale sau al dezbaterilor judiciare

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale.

Articolul 314. Constrîngerea de a face declarații mincinoase, concluzii false sau traduceri incorecte ori de a se eschiva de la aceste obligații

(1) Constrîngerea martorului, a părții vătămate de a face declarații mincinoase, a expertului de a face concluzii sau declarații false, a interpretului sau a traducătorului de a face interpretări ori de a face traduceri incorecte, precum și de a se eschiva de la aceste obligații,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvîrșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) însoțită de șantaj

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 315. Divulgarea datelor urmăririi penale

(1) Divulgarea datelor urmăririi penale contrar interdicției persoanelor care efectuează urmărirea penală

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale.

(2) Divulgarea intenționată a datelor urmăririi penale de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către persoana abilitată cu controlul asupra desfășurării urmăririi penale, dacă această acțiune a cauzat daune morale sau materiale martorului, părții vătămate sau reprezentanților acestora ori dacă l-a făcut pe vinovat să se eschiveze de la răspundere,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Articolul 316. Divulgarea datelor privind măsurile de securitate aplicate față de judecător și participanții la procesul penal

(1) Divulgarea datelor privind măsurile de securitate aplicate față de judecător, executorul judecătoresc, partea vătămată, martor sau alți participanți la procesul penal, precum și față de rudele apropiate ale acestora, dacă fapta a fost săvîrșită de către o persoană căreia aceste date i-au fost încredințate în virtutea atribuțiilor de serviciu,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu arest de pînă la 4 luni, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat urmări grave

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 317. Evadarea din locurile de deținere

(1) Evadarea din locurile de deținere, săvârșită de persoana care execută pedeapsa cu închisoare sau cu arest, precum și de persoana care se află sub arest preventiv,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvârșită repetat;

b) săvârșită de două sau mai multe persoane;

c) însoțită de aplicarea violenței;

d) săvârșită cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de arme

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Articolul 318. Înlesnirea evadării

(1) Înlesnirea prin orice mijloace a evadării

se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(2) Înlesnirea evadării de o persoană cu funcție de răspundere

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(3) Înlesnirea evadării unei persoane reținute, arestate sau condamnate pentru o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(4) Înlesnirea evadării, săvârșită din imprudență, de către o persoană care avea obligația să-l păzească pe cel evadat

se pedepsește cu închisoare de până la 2 ani.

Articolul 319. Eschivarea de la executarea pedepsei cu închisoare

Eschivarea de la executarea pedepsei a condamnatului căruia i s-a permis să plece pe scurtă durată din locurile de deținere

se pedepsește cu închisoare de până la 2 ani.

Articolul 320. Neexecutarea intenționată a hotărîrii instanței de judecată

(1) Neexecutarea intenționată, precum și eschivarea de la îndeplinire, a hotărîrii instanței de judecată

se pedepsesc cu amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani.

(2) Neexecutarea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a hotărîrii instanței de

judecată, precum și împiedicarea executării ei,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 321. Nesupunerea prin violență cerințelor administrației penitenciarului

Nesupunerea prin violență cerințelor legitime ale administrației penitenciarului, săvîrșită de o persoană care execută pedeapsa în penitenciar,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 322. Transmiterea ilegală a unor obiecte interzise persoanelor deținute în penitenciare

(1) Transmiterea tăinuită de la control sau încercarea de a transmite prin orice mijloace persoanelor deținute în penitenciare a băuturilor alcoolice, a drogurilor, medicamentelor sau a altor substanțe cu efect narcotizant, precum și a altor obiecte, a căror transmitere este interzisă, dacă această acțiune a fost săvîrșită în mod sistematic sau în proporții mari,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite cu folosirea situației de serviciu

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 323. Favorizarea infracțiunii

(1) Favorizarea dinainte nepromisă a infracțiunii grave, deosebit de grave sau excepțional de grave

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Nu sînt pasibili de răspundere penală pentru favorizarea infracțiunii soțul (soția) și rudele apropiate ale persoanei care a săvîrșit infracțiunea.

Capitolul XV

INFRAȚIUNI SĂVÎRȘITE DE PERSOANE CU FUNCȚIE

DE RĂSPUNDERE

Articolul 324. Corupere pasivă

(1) Fapta persoanei cu funcție de răspundere care pretinde ori primește oferte, bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale fie acceptă servicii, privilegii sau avantaje, ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întîrzia sau grăbi îndeplinirea unei acțiuni ce ține de obligațiile ei de serviciu, ori pentru a îndeplini o acțiune contrar acestor obligații, precum și pentru a obține de la autorități distincții, funcții, piețe de desfacere sau o oarecare decizie favorabilă,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale și cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu extorcere de bunuri sau servicii enumerate la alin.(1);

d) în proporții mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale și cu închisoare de la 5 la 10 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) de o persoană cu înaltă funcție de răspundere;

b) în proporții deosebit de mari;

c) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale și cu închisoare de la 7 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani.

Articolul 325. Coruperea activă

(1) Promisiunea, oferirea sau darea unei persoane cu funcție de răspundere, personal sau prin mijlocitor, de bunuri sau servicii, enumerate la art.324, în scopurile indicate la același articol

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale și cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) în proporții mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale și cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) în proporții deosebit de mari;

b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 12 ani.

(4) Persoana care a promis, a oferit sau a dat bunuri ori servicii enumerate la art.324 este liberată de răspundere penală dacă ele i-au fost extorcate sau dacă persoana s-a autodenunțat neștiind că organele de urmărire penală sînt la curent cu infracțiunea pe care a săvîrșit-o.

Articolul 326. Traficul de influență

(1) Primirea sau extorcarea de bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale, acceptarea de servicii, bunuri sau avantaje, personal sau prin mijlocitor, pentru sine sau pentru o altă persoană, săvîrșite intenționat de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unui funcționar, în scopul de a-l face să îndeplinească ori să nu îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiile lui de serviciu, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvîrșite,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1500 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni urmate de influența promisă sau de obținerea rezultatului urmărit, săvîrșite:

- a) repetat;
- b) de două sau mai multe persoane;
- c) cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

- a) cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții deosebit de mari;
- b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 500 la 1500 unități convenționale.

Articolul 327. Abuzul de putere sau abuzul de serviciu

(1) Folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune:

- a) săvîrșită repetat;
- b) săvîrșită de o persoană cu înaltă funcție de răspundere;

c) soldată cu urmări grave

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1.000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(3) Abuzul de putere sau abuzul de serviciu, săvârșit în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Articolul 328. Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu

(1) Săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni însoțite:

a) de aplicarea violenței;

b) de aplicarea armei;

c) de tortură sau acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite repetat;

b) săvârșite de o persoană cu înaltă funcție de răspundere;

c) săvârșite în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale;

d) soldate cu urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 329. Neglijența în serviciu

(1) Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Aceleași acțiuni care au provocat:

a) decesul unei persoane;

b) alte urmări grave

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 330. Primirea de către un funcționar a recompensei ilicite

(1) Primirea de către un funcționar al autorității publice, al altei instituții, întreprinderi sau organizații de stat, care nu este persoană cu funcție de răspundere, a unei recompense ilicite sau a unor avantaje patrimoniale pentru îndeplinirea unor acțiuni sau acordarea de servicii ce țin de obligațiile lui de serviciu

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) repetat;

b) în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 400 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 330¹ Încălcarea regulilor privind declararea veniturilor și a proprietății de către demnitarii de stat, judecători, procurori, funcționarii publici și unele persoane cu funcție de conducere

(1) Eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la venituri și proprietate sau

indicarea intenționată în declarație a datelor incorecte de către persoanele obligate să o prezinte

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale, cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite de o persoană cu înaltă funcție de răspundere

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(3) Divulgarea sau publicarea intenționată a informațiilor din declarațiile cu privire la venituri și proprietate de către persoanele cărora aceste informații le-au devenit cunoscute în procesul

îndeplinirii atribuțiilor de serviciu sau al exercitării controlului

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 300 unități convenționale, cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

(introdus prin LP136-XV din 06.05.04, MO91-95/11.06.04 art.482)

Articolul 331. Refuzul de a îndeplini legea

(1) Refuzul persoanei cu funcție de răspundere de a îndeplini legea, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvîrșită de o persoană cu înaltă funcție de răspundere;

b) soldată cu urmări grave

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 332. Falsul în acte publice

(1) Înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, precum și de către un funcționar al autorității publice care nu este persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvîrșite din interes material sau din alte interese personale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) repetat;

b) de o persoană cu înaltă funcție de răspundere;

c) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Capitolul XVI

INFRAȚIUNI SĂVÎRȘITE DE PERSOANELE

**CARE GESTIONEAZĂ ORGANIZAȚIILE COMERCIALE,
OBȘTEȘTI SAU ALTE ORGANIZAȚII NESTATALE**

Articolul 333. Luarea de mită

(1) Luarea de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală a mitei sub formă de bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale, acceptarea de servicii, privilegii sau avantaje, ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini sau nu ori de a întârzia sau grăbi îndeplinirea unei acțiuni în interesul mituitului sau al persoanelor pe care le reprezintă, dacă asemenea acțiune intră în obligațiile de serviciu ale mituitului,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1.500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

- a) repetat;
- b) de două sau mai multe persoane;
- c) cu extorcarea mitei;
- d) în proporții mari

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1.000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de la 5 la 10 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

- a) în proporții deosebit de mari;
- b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani.

Articolul 334. Darea de mită

(1) Darea de mită

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1.000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

- a) repetat;
- b) de două sau mai multe persoane;
- c) în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de la

2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) în proporții deosebit de mari;

b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(4) Persoana care a dat mită este liberată de răspundere penală dacă mita i-a fost extorcată sau dacă persoana s-a autodenunțat neștiind că organele de urmărire penală sînt la curent cu infracțiunea săvârșită de ea.

Articolul 335. Abuzul de serviciu

(1) Folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită de către un notar, auditor sau avocat

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale;

b) soldate cu urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 336. Depășirea atribuțiilor de serviciu

(1) Săvîrșirea de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Depășirea drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege de către un lucrător al unui serviciu particular de asigurare a securității sau al unei organizații particulare de depistare-protecție, însoțită de aplicarea violenței sau de amenințare cu aplicarea ei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvîrșite în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale;

b) soldate cu urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Capitolul XVII

INFRAȚIUNI CONTRA AUTORITĂȚILOR PUBLICE

ȘI A SECURITĂȚII DE STAT

Articolul 337. Trădarea de Patrie

(1) Trădarea de Patrie, adică fapta săvîrșită intenționat de un cetățean al Republicii Moldova în dauna suveranității, inviolabilității teritoriale sau a securității de stat și a capacității de apărare a Republicii Moldova, prin trecerea de partea dușmanului, spionaj, divulgare a secretului de stat unui stat străin, unei organizații străine sau reprezentanților lor, precum și acordarea de ajutor unui stat străin la îndeplinirea activității dușmănoase împotriva Republicii Moldova,

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

(2) Este liberat de răspundere penală cetățeanul Republicii Moldova, racolat de serviciul de spionaj străin pentru îndeplinirea unei activități dușmănoase împotriva Republicii Moldova, dacă el nu a săvîrșit nici un fel de acțiuni pentru realizarea însărcinării criminale primite și a declarat de bună voie autorităților despre legătura sa cu serviciul de spionaj străin.

Articolul 338. Spionajul

Transmiterea, precum și sustragerea sau culegerea de informații ce constituie secret de stat în scopul transmiterii lor unui stat străin, unei organizații străine sau agenturii lor, precum și transmiterea sau culegerea, din însărcinarea serviciului de spionaj străin, a altor informații pentru a fi folosite în dauna intereselor Republicii Moldova, dacă spionajul este săvîrșit de un cetățean străin sau de un apatrid,

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani.

Articolul 339. Uzurparea puterii de stat

(1) Acțiunile săvîrșite în scopul uzurpării sau menținerii forțate a puterii de stat cu încălcarea prevederilor Constituției Republicii Moldova

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(2) Aceleași acțiuni care au provocat:

a) schimbarea prin violență a orînduirii constituționale a Republicii Moldova;

b) decesul unei persoane;

c) alte urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 20 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 340. Rebeliunea armată

Organizarea sau conducerea unei rebeliuni armate, precum și participarea la ea, în scopul răsturnării sau schimbării prin violență a orânduirii constituționale ori în scopul violării integrității teritoriale a Republicii Moldova

se pedepsesc cu închisoare de la 16 la 25 de ani.

Articolul 341. Chemările la răsturnarea sau schimbarea prin violență a orânduirii constituționale a Republicii Moldova

(1) Chemările publice la răsturnarea sau schimbarea prin violență a orânduirii constituționale ori la violarea integrității teritoriale a Republicii Moldova, precum și difuzarea prin diferite forme, în acest scop, de materiale cu asemenea chemări,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 1.000 unități convenționale sau cu închisoare de la 5 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite din însărcinarea unei organizații străine sau a reprezentanților ei,

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani.

Articolul 342. Atentarea la viața Președintelui Republicii Moldova, a Președintelui Parlamentului sau a Prim-ministrului

Atentarea la viața Președintelui Republicii Moldova, a Președintelui Parlamentului sau a Prim-ministrului, săvârșită în scopul sistării activității lor de stat sau a altei activități politice ori din răzbunare pentru asemenea activitate,

se pedepsește cu închisoare de la 20 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 343. Diversiunea

Săvârșirea, în scopul slăbirii bazei economice și a capacității de apărare a țării, a unor explozii, incendieri sau a altor acțiuni îndreptate spre exterminarea în masă a oamenilor, spre vătămarea integrității corporale sau a sănătății mai multor persoane, spre distrugerea sau deteriorarea întreprinderilor, clădirilor, căilor și mijloacelor de comunicație, a mijloacelor de telecomunicații ori a altor bunuri de stat sau obștești, precum și provocarea, în aceleași scopuri, a unor otrăviri sau

răspîndirea unor epidemii sau epizootii,

se pedepesc cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 344. Divulgarea secretului de stat

(1) Divulgarea informațiilor ce constituie secret de stat de către o persoană căreia aceste informații i-au fost încredințate sau i-au devenit cunoscute în legătură cu serviciul sau munca sa, dacă nu constituie trădare de Patrie sau spionaj,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 345. Pierderea documentelor ce conțin secrete de stat

(1) Pierderea documentelor ce conțin secrete de stat, precum și a obiectelor datele despre care constituie secret de stat, de către o persoană căreia aceste documente sau obiecte i-au fost încredințate, dacă pierderea a fost un rezultat al încălcării regulilor stabilite de păstrare a documentelor sau obiectelor menționate,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 346. Acțiunile intenționate îndreptate spre ațîțarea vrajbei sau dezbinării naționale, rasiale sau religioase

Acțiunile intenționate, îndemnurile publice, inclusiv prin intermediul mass-media, scrise și electronice, îndreptate spre ațîțarea vrajbei sau dezbinării naționale, rasiale sau religioase, spre înjosirea onoarei și demnității naționale, precum și limitarea, directă sau indirectă, a drepturilor ori stabilirea de avantaje, directe sau indirecte, cetățenilor în funcție de apartenența lor națională, rasială sau religioasă,

se pedepesc cu amendă în mărime de pînă la 250 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

Articolul 347. Profanarea simbolurilor național-statale

(1) Profanarea simbolurilor național-statale (drapel, stemă, imn) ale Republicii Moldova sau ale altui stat

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite de persoana cu funcție de răspundere responsabilă pentru respectarea modului de utilizare a simbolurilor național-statale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 348. Împiedicarea activității legale a persoanei cu funcție de răspundere

Împiedicarea activității legale a persoanei cu funcție de răspundere, adică neadmiterea efectuării controalelor, neprezentarea documentelor corespunzătoare sau neexecutarea prescripțiilor și a altor cerințe legale, dacă aceste acțiuni au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la un an.

Articolul 349. Amenințarea sau violența săvârșită asupra unei persoane cu funcție de răspundere sau a unei persoane care își îndeplinește datoria obștească

(1) Amenințarea cu moartea fie cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, fie cu nimicirea bunurilor ce aparțin colaboratorului poliției, altei persoane cu funcție de răspundere, rudelor lor apropiate, în scopul sistării activității lor de serviciu sau obștești ori schimbării caracterului ei în interesul celui care amenință sau al altei persoane, precum și aceeași amenințare a unei persoane sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea ei la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 1.000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 180 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni însoțite de:

a) aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanelor menționate la alin.(1);

b) distrugerea bunurilor prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane;

c) daune materiale în proporții mari;

d) alte urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 15 ani.

Articolul 350. Atentarea la viața colaboratorului poliției

(1) Atentarea la viața colaboratorului poliției, a altui lucrător din organele afacerilor interne sau a

unei persoane în exercițiul funcțiunii sau al datoriei obștești de menținere a ordinii publice și de combatere a criminalității, atentat ce a cauzat victimei o vătămare ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 20 de ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății

se pedepsește cu închisoare de la 15 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 351. Uzurparea de calități oficiale

(1) Uzurparea de calități oficiale, însoțită de săvârșirea pe această bază a altei infracțiuni,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Articolul 352. Samavolnicia

(1) Samavolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvârșită repetat;

b) săvârșită de două sau mai multe persoane;

c) însoțită de amenințare cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății;

d) însoțită de aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate;

e) însoțită de nimicirea bunurilor

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) însoțite de aplicarea violenței periculoase pentru viață sau sănătate;

c) săvârșite cu aplicarea armei;

d) soldate cu daune în proporții deosebit de mari;

e) soldate cu alte urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 12 ani.

Articolul 353. Eschivarea de la serviciul militar în termen, de la pregătirea militară obligatorie sau de la concentrările rezerviștilor

1) Eschivarea de la serviciul militar în termen, de la pregătirea militară obligatorie sau de la concentrările rezerviștilor

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) repetat;

b) prin automutilare;

c) prin simularea unei boli;

d) prin falsificarea documentelor sau prin altă înșelăciune

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 354. Eschivarea de la mobilizare

(1) Eschivarea de la mobilizare în rîndurile Forțelor Armate

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită pe timp de război

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Articolul 355. Eschivarea sau refuzul de a îndeplini obligațiile serviciului de alternativă

(1) Eschivarea sau refuzul persoanei care îndeplinește serviciul de alternativă de a executa obligațiile ce îi revin în cadrul acestui serviciu

se pedepsește cu amendă în mărime de la 100 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 200 de ore.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) repetat;

b) prin automutilare;

c) prin simularea unei boli;

d) prin falsificarea documentelor sau prin altă înșelăciune;

e) pe timp de război

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 400 la 1000 unități convenționale sau cu arest de pînă la 6

luni.

Articolul 356. Eschivarea pe timp de război de la îndeplinirea prestațiilor

Eschivarea pe timp de război de la mobilizarea la muncă sau de la îndeplinirea altor prestații se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Articolul 357. Organizarea sau conducerea unei greve ilegale, precum și împiedicarea activității întreprinderii, instituției ori organizației în condițiile stării de urgență

(1) Organizarea sau conducerea unei greve ilegale, precum și împiedicarea activității întreprinderii, instituției ori organizației în condițiile stării de urgență,

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite în perioada formelor speciale de administrare

se pedepsesc cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Articolul 358. Organizarea sau participarea activă la acțiuni de grup care tulbură grav ordinea publică ori implicarea minorilor în aceste acțiuni

(1) Organizarea sau participarea activă la acțiuni de grup care tulbură grav ordinea publică, fiind însoțite de neîndeplinirea vădită a dispozițiilor legale ale reprezentanților autorităților sau de împiedicarea activității normale a transportului, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Antrenarea minorilor la acțiuni de grup care tulbură grav ordinea publică, fiind însoțite de neîndeplinirea vădită a dispozițiilor legale ale reprezentanților autorităților sau de împiedicarea activității normale a transportului, sau de cauzarea de daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

Articolul 359. Cumpărarea sau vânzarea documentelor oficiale

Cumpărarea sau vânzarea documentelor oficiale care acordă drepturi sau eliberează de obligații

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 200 unități convenționale sau cu arest de pînă la 6 luni.

Articolul 360. Luarea, sustragerea, tăinuirea, degradarea sau distrugerea documentelor, imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor

(1) Luarea, sustragerea, tăinuirea, degradarea sau distrugerea documentelor, imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor aparținînd întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate sau forma juridică de organizare, dacă această faptă a fost săvîrșită din interes material sau din alte motive josnice,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Luarea, sustragerea, tănuirea, degradarea, distrugerea sau păstrarea buletinelor de identitate sau a altor documente importante ale persoanelor fizice, cu intenția de a limita libertatea persoanei, inclusiv libertatea de circulație, sau de a o lipsi de aceasta,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 500 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

Articolul 361. Confecționarea, deținerea, vînzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false

(1) Confecționarea, deținerea, vînzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confecționarea sau vînzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvîrșite repetat;

b) săvîrșite de două sau mai multe persoane;

c) săvîrșite referitor la un document de importanță deosebită;

d) soldate cu daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Articolul 362. Trecerea ilegală a frontierei de stat

(1) Trecerea ilegală a frontierei de stat a Republicii Moldova

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 400 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită repetat

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) și (2):

a) însoțite de violență;

b) săvîrșite cu aplicarea armei,

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 8 ani.

(4) Acțiunea prezentului articol nu se extinde asupra cetățenilor străini veniți în Republica Moldova, fără pașaportul stabilit sau fără autorizație, pentru a se folosi de dreptul de azil acordat de Constituția Republicii Moldova, precum și asupra persoanelor care sînt victime ale traficului de ființe umane.

Articolul 363. Folosirea ilegală a însemnelor Crucii Roșii

Folosirea emblemei Crucii Roșii și a denumirii „Crucea Roșie” de către persoane care nu sînt împuternicite cu acest drept, precum și a însemnelor care pot fi confundate cu emblema Crucii Roșii, dacă această acțiune a avut urmări grave,

se pedepsește cu amendă în mărime de 150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la un an.

Capitolul XVIII

INFRAȚIUNI MILITARE

Articolul 364. Neexecutarea intenționată a ordinului

(1) Neexecutarea intenționată a ordinului șefului, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor de serviciu,

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvîrșită de două sau mai multe persoane;

b) soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(4) Neexecutarea ordinului din neglijență sau din lipsă de conștiinciozitate:

a) soldată cu urmări grave;

b) pe timp de război;

c) în condiții de luptă

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(5) Nu se consideră infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvîrșită întru executarea ordinului sau dispoziției ilegale a unui șef. Răspunderea penală pentru prejudiciul pricinuit o poartă persoana

care a dat ordinul sau dispoziția ilegală.

(6) Persoana care a săvârșit o infracțiune intenționată întru executarea ordinului sau dispoziției vădit ilegale poartă răspundere penală în temeiuri generale. Neexecutarea ordinului sau dispoziției ilegale exclude răspunderea penală.

Articolul 365. Oponerea de rezistență șefului sau constrângerea acestuia la încălcarea obligațiilor de serviciu

(1) Oponerea de rezistență șefului, unei alte persoane care îndeplinește obligațiile legate de serviciul militar sau constrângerea lor la încălcarea acestor obligații

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvârșite de două sau mai multe persoane;

b) săvârșite cu aplicarea armei;

c) soldate cu urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) însoțite de omorul intenționat al șefului sau al unei alte persoane care îndeplinește obligațiile legate de serviciul militar;

b) săvârșite pe timp de război;

c) săvârșite în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 15 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 366. Insultarea militarului

(1) Insulta adusă șefului de către subaltern, precum și subalternului de către șef, în timpul îndeplinirii obligațiilor legate de serviciul militar,

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de până la 2 ani sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 367. Amenințarea șefului

(1) Amenințarea șefului cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății ori cu bătaia în timpul îndeplinirii obligațiilor legate de serviciul militar

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Articolul 368. Acte de violență săvîrșite asupra șefului

(1) Vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale sau a sănătății ori lovirea șefului în timpul cînd acesta îndeplinește obligațiile legate de serviciul militar

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

a) săvîrșite de două sau mai multe persoane;

b) săvîrșite cu aplicarea armei;

c) soldate cu urmări grave;

d) săvîrșite pe timp de război;

e) săvîrșite în condiții de luptă

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 15 ani.

Articolul 369. Încălcarea regulilor statutare cu privire la relațiile dintre militari, dintre persoanele care trec pregătirea militară obligatorie și dintre rezerviști, dacă între ei nu există raporturi de subordonare

(1) Încălcarea regulilor statutare cu privire la relațiile dintre militari, dintre persoanele care trec pregătirea militară obligatorie și dintre rezerviști, în timpul îndeplinirii serviciului militar, al pregătirii militare obligatorii și al concentrărilor, dacă între ei nu există raporturi de subordonare și dacă această încălcare s-a manifestat prin bătăi sau printr-un alt act de violență,

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvîrșită în mod repetat;

b) săvîrșită asupra a două sau mai multor persoane;

c) soldată cu vătămarea ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

- a) săvârșite de două sau mai multe persoane;
- b) săvârșite cu aplicarea armei;
- c) soldate cu urmări grave,

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 12 ani.

Articolul 370. Abuzul de putere, excesul de putere sau inacțiunea la exercitarea puterii

(1) Abuzul de putere sau de serviciu, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu de către șef sau de către o persoană cu funcție de răspundere, inacțiunea la exercitarea puterii, dacă acestea au cauzat victimei sau intereselor de serviciu daune în proporții considerabile,

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni soldate cu urmări grave

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

- a) pe timp de război;
- b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 15 la 25 de ani.

Articolul 371. Dezertarea

(1) Dezertarea, adică părăsirea unității militare, a centrului de instrucție sau a locului de serviciu în scopul eschivării de la serviciul militar, de la pregătirea militară obligatorie sau de la concentrări, precum și neprezentarea din aceleași motive la serviciu sau la concentrare în cazurile permisiei din unitatea militară sau din centrul de instrucție, repartizării, transferării, întoarcerii din misiune, din concediu sau dintr-o instituție curativă, săvârșită de un militar, de o persoană care trece pregătirea militară obligatorie sau de un rezervist,

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

- a) cu armă;
- b) de două sau mai multe persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

- a) pe timp de război;
- b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3), săvârșite de un militar care își execută pedeapsa într-o unitate militară disciplinară,

se pedepesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(5) Militarul care pentru prima dată a dezertat în condițiile alin.(1) se liberează de răspundere penală dacă dezertarea a fost săvârșită în urma unui concurs de împrejurări grele.

Articolul 372. Eschivarea de la serviciul militar

(1) Eschivarea militarului, a persoanei care trece pregătirea militară obligatorie sau a rezervistului de la îndeplinirea obligațiilor serviciului militar, ale pregătirii militare obligatorii sau ale concentrărilor prin automutilare sau prin simularea unei boli, prin falsificarea documentelor sau prin altă înșelăciune

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsește cu închisoare de pînă la 5 ani.

Articolul 373. Încălcarea regulilor de mînuire a armei, de manipulare a substanțelor și obiectelor ce prezintă un pericol sporit pentru cei din jur

(1) Încălcarea regulilor de mînuire a armei, de manipulare a munițiilor, a substanțelor explozive, radioactive și a altor substanțe și obiecte ce prezintă un pericol sporit pentru cei din jur, dacă aceasta a cauzat vătămarea ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății,

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat din imprudență:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane;

c) alte urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Aceeași acțiune care a provocat din imprudență decesul a două sau mai multor persoane

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani.

Articolul 374. Încălcarea regulilor statutare cu privire la serviciul de gardă

(1) Încălcarea regulilor statutare cu privire la serviciul de gardă, a ordinelor și dispozițiilor emise în vederea modificării și completării acestor reguli, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile,

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 10 ani.

Articolul 375. Încălcarea regulilor cu privire la serviciul de alarmă (de luptă) al trupelor militare

(1) Încălcarea regulilor cu privire la serviciul de alarmă (de luptă) pentru descoperirea și respingerea la timp a unui atac prin surprindere asupra Republicii Moldova sau pentru apărarea și asigurarea securității Republicii Moldova, dacă aceasta a cauzat sau putea să cauzeze daune intereselor securității statului,

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 16 la 25 de ani.

Articolul 376. Încălcarea regulilor statutare cu privire la serviciul intern

(1) Încălcarea regulilor statutare cu privire la serviciul intern de o persoană care face parte din personalul de zi al unității militare, cu excepția gărzii și a cartului, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile,

se pedepsește cu arest de pînă la 6 luni sau cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune soldată cu daune în proporții considerabile, a căror prevenire intră în obligațiile persoanei indicate la alin.(1),

se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepesc cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Articolul 377. Încălcarea regulilor cu privire la menținerea ordinii publice și la asigurarea securității publice

(1) Încălcarea regulilor cu privire la menținerea ordinii de către o persoană din unitatea militară pentru menținerea ordinii publice și asigurarea securității publice, însoțită de încălcarea drepturilor și libertăților omului sau de aplicarea violenței asupra lui,

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Articolul 378. Atitudinea neglijentă față de serviciul militar

(1) Atitudinea neglijentă a șefului sau a unei alte persoane cu funcție de răspundere față de serviciul militar, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari,

se pedepsește cu închisoare de pînă la 3 ani.

(2) Aceeași acțiune soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepesc cu închisoare de la 7 la 15 ani.

Articolul 379. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a patrimoniului militar

(1) Distrugerea sau deteriorarea intenționată a armamentului, munițiilor, mijloacelor de locomoție, tehnicii militare sau a unui alt patrimoniu militar

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune soldată cu urmări grave

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă,

se pedepsesc cu închisoare de la 16 la 25 de ani.

Articolul 380. Distrugerea sau deteriorarea din imprudență a patrimoniului militar

(1) Distrugerea sau deteriorarea din imprudență a patrimoniului militar în proporții mari

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 8 ani.

Articolul 381. Risipirea sau pierderea patrimoniului militar

(1) Comercializarea, gajarea sau darea în folosință de către un militar a echipamentului care i-a fost eliberat pentru folosință personală, precum și pierderea sau deteriorarea acestor obiecte în urma încălcării regulilor de păstrare,

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 1 an.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsesc cu închisoare de pînă la 3 ani.

(3) Pierderea sau deteriorarea, în urma încălcării regulilor de păstrare, a armelor, munițiilor, a mijloacelor de locomoție, a obiectelor de aprovizionare tehnică sau a unui alt patrimoniu militar, încredințat spre a fi folosit în timpul serviciului,

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

(4) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) pe timp de război;

b) în condiții de luptă

se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Articolul 382. Încălcarea regulilor de conducere sau de exploatare a mașinilor

(1) Încălcarea regulilor de conducere sau de exploatare a mașinilor de luptă, speciale sau de transport, dacă aceasta a provocat o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății ori daune în proporții mari,

se pedepsește cu trimiterea într-o unitate militară disciplinară pe un termen de pînă la 2 ani sau cu

închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune care a provocat:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Aceeași acțiune care a provocat decesul mai multor persoane

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 383. Încălcarea regulilor de zbor sau ale pregătirii de zbor

Încălcarea regulilor de zbor sau ale pregătirii de zbor, dacă aceasta a provocat o catastrofă sau alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani.

Articolul 384. Încălcarea regulilor de navigație

Încălcarea regulilor de navigație, dacă aceasta a provocat:

a) scufundarea sau deteriorarea serioasă a navei;

b) decesul unei persoane;

c) alte urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani.

Articolul 385. Predarea sau lăsarea mijloacelor de război inamicului

Predarea de către șef a forțelor militare ce i-au fost încredințate, precum și lăsarea, nejustificată de situația de luptă, a fortificațiilor, a tehnicii de luptă și altor mijloace de război inamicului,

se pedepsesc cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 386. Părăsirea samavolnică a cîmpului de luptă sau refuzul de a acționa cu arma

Părăsirea samavolnică a cîmpului de luptă în timpul luptei sau refuzul de a acționa cu arma în timpul luptei

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 387. Predarea de bună voie în prizonierat

Predarea de bună voie în prizonierat

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 388. Acțiunile criminale ale militarilor aflați în prizonierat

(1) Participarea benevolă a militarului aflat în prizonierat la lucrările de importanță militară sau la alte lucrări despre care se știe că pot cauza daune Republicii Moldova sau statelor aliate cu ea, dacă aceasta nu constituie trădare de Patrie,

se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(2) Actele de violență săvârșite asupra altor prizonieri de război sau comportarea plină de cruzime față de ei din partea unui prizonier de război care se află în situația de superior

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

(3) Săvârșirea de un militar aflat în prizonierat a unor acțiuni în dauna altor prizonieri de război din interes material sau pentru a-și asigura o comportare indulgentă din partea inamicului

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Articolul 389. Jefuirea celor căzuți pe câmpul de luptă

Jefuirea celor căzuți pe câmpul de luptă

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 390. Actele de violență asupra populației din zona operațiilor militare

Țîlhăria, actele de violență, nimicirea sau luarea ilegală de bunuri sub pretextul necesităților de război, săvârșite față de populația din zona operațiilor militare,

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 391. Încălcare gravă a dreptului internațional umanitar în timpul conflictelor militare

Încălcare gravă a dreptului internațional umanitar în timpul conflictelor militare internaționale sau interne, soldată cu urmări grave,

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 392. Folosirea cu perfidie a emblemei Crucii Roșii ca element protector în timpul conflictului armat

Folosirea cu perfidie a emblemei Crucii Roșii, precum și a semnelor distinctive ca elemente protectoare în timpul conflictului armat, dacă aceasta a provocat:

a) o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul unei persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Articolul 393. Infracțiunile săvârșite de civili

Răspunderii penale pentru infracțiunile prevăzute la art.389-391 sînt supuse și persoanele civile.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

EUGENIA OSTAPCIUC

Chișinău, 18 aprilie 2002.

Nr.985-XV.